Пролетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Паляўнічы Беларусі

Орган беларускага прамыслова-коопэрацыйнага саюзу паляўнічых

1929

№ 4

Красавік

ГОД ВЫДАНЬНЯ III

У паводку.

ЗАКЛЮЧНЫ БАЛЯНС

Бабруйскага акруговага таварыства паляўнічых на 1-е студзеня 1929 году.

АКТЫЎ

№№ артыкулаў	Найменьне артыкулаў	Сума Паасобн.		Сума Агульн.		%
1	Каса гатоўкаю	—	—	354	88	0,8
2	Каштоўныя паперы . . .	—	—	202	50	0,5
3	Паі ва ўстановах. . . .	—	—	400	00	0,9
4	Вэксалі пакупцовы . . .	—	—	5353	79	12,6
5	Тавары па снабжэньню па сабекошту.	24061	64	—	—	—
	Товары для збыту (пушніна)	2624	00	26685	64	62,8
6	Маемасьць: розны інвэнтар і абсталяваньне. . .	2145	11	—	—	—
	Інвэнтар па барацьбе з драпежнікамі.	308	34	2453	45	5,8
7	Розныя асобы і ўстановы	—	—	6522	29	15,3
8	Камісійныя тавары . . .	—	—	551	80	1,3
	БАЛЯНС . . .	—	—	42524	35	100

ПАСЫЎ

№№ артыкулаў	Найменьне артыкулаў	Сума Паасобн.		Сума Агульн.		%
1	КАПІТАЛЫ:					
	а) Асноўны	4835	77	—	—	—
	б) Паявы	19546	04	—	—	—
	в) Запасны	280	72	24662	53	58
	г) Капітал у маемасьці па барацьбе з драпежнікамі і культфонда	—	—	571	06	1,3
2	Вэксалі да плацяжу . . .	—	—	3580	00	8,4
3	Цэнтральнае праўленьне .	—	—	7396	56	17,4
4	Ссуды пад загатоўку пушніны	—	—	4184	32	9,9
5	ВЫНІКІ:					
	а) неразьмяркованы прыбытак 1927 г.	708	13	—	—	—
	б) ад апэрацыі за 1928 г. .	1421	75	2129	88	5
	БАЛЯНС . .	—	—	42524	35	100

Старшыня праўленьня ЁШЧЫК

Рахункавод СЫЧЭЎСКІ

Сябры рэўкамісіі: ШЧЭСЬ, ГІТКОВІЧ

ПАЛЯЎНІЧЫ БЕЛАРУСІ

№ 4 КРАСАВІК 1929

ШТОМЕСЯЧНАЯ ЧАСОПІСЬ
ОРГАН БЕЛКАХОТСАЮЗУ
ГОД ВЫДАНЬНЯ 3-ці

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА:

На 1 год . .	2 р. — к.
На 6 м-цаў . .	1 р. 20 к.
На 3 м-цы . .	— 70 к.

АБВЕСТКІ:

Старонка перад тэкстам	150 р.
На апошн. стар. вокл.	100 р.
Зззаду тэксту . .	70 р.
Аб прапажы сабак . .	1 р.
Аб прадажы сабак . .	3 р.

АДРАС РЭДАКЦЫІ:

Менск, Савецкая, № 71. Тэлефон—405.

ЗЬМЕСТ

Двухгадовы свой юбілей „Паляўнічы Беларусі“ адзначае выпускам 15 нумару часопісі.

Гаварыць зараз аб тым, ці патрэбна было пачаць выдаваць часопісь, ня прыходзіцца, аб гэтым сьведчыць яго 10.000 тыраж. „Паляўнічы Беларусі“ да гэтага часу зьяўляецца аднэй з шматтыражных часопісяў на Беларусі, якую чытае паляўнічы-рабочы, селянін, вучань, вясковая інтэлігэнцыя, лясны вартаўнік і лясьнічы, вайсковы служачы і працаўнік установы, саматужнік і навуковы працаўнік Акадэміі навук.

Аб тым, што „Паляўнічы Беларусі“ дапамагае ў штодзённым жыцьці паляўнічаму, сьведчаць шматлікія лісты, якія атрымоўвае рэдакцыя і рэцэнзіі ў пэрыядычным друку.

— „Сьпяшаюся хутчэй вынесьці сваё шчырае прывітаньне і падзяку свайму блізкаму дапаможніку—„Паляўнічаму Беларусі“, якога пачаў чытаць толькі ў гэтым годзе“—піша ў рэдакцыю паляўнічы Арцюшоў С. з N-га стралковага палку. На падставе заметкі, зьмешчанай у № 1 за гэты год „аб клясавых элемэнтах ў працы паляўнічых арганізацый“, нашым бюро райкалектыву ўжыты меры, каб канчаткова пазбавіцца ад чужых нам элемэнтаў. Дзякуючы гэтаму, мы зараз амаль што канчаткова аслабаніліся ад кулацтва і варожых нам элемэнтаў, якія былі ў нашай паляўнічай арганізацыі.

А вось і другі ліст паляўнічага Рагачова:

— „У „Паляўнічым Беларусі“ я знайшоў вельмі шмат цікавых артыкулаў і асабліва апавяданьне Міхася Чарота „Пілілава Града“. У часопісі мы знаходзім шмат парад паляўнічаму. „Паляўнічы Беларусі“ распаўсюджвае культуру сярод паляўнічае масы“.

Такія лісты паступаюць у рэдакцыю штодзённа. Іх вельмі шмат. Але-ж наша задача сёньня заключаецца ня ў тым, каб хваліцца гэтымі лістамі, а каб падкрэсьліць усе дасягненьні і недахопы ў часопісі і намеціць далейшыя практычныя мерапрыемствы.

Узяць хоць-бы такую галіну працы, як аднаўленьне паляўнічай гаспадаркі. Чытач „Паляўнічага Беларусі“ ўжо з часопісі № 1 за гэты год ведае аб тым, як ў НКЗБ замарынаваўся 5-цігадовы плян аднаўленьня паляўнічай гаспадаркі. „Паляўнічы Беларусі“ ўзяў гэтую цяганіну пад свой абстрэл і давёў яе да канца. Па заметцы, зьмешчанай з гэтага поваду ў часопісі, Эканамічная нарада пры Саўнаркоме катэгарычна прапанавала Наркамзему ў самы найхутчэйшы тэрмін скончыць складаньне 5-цігадовага пляну аднаўленьня паляўнічае гаспадаркі. Складаньне пляну скончана і ён хутка будзе разглядацца ў эканомнарадзе.

Па заметцы, зьмешчанай у гэтай-жа часопісі „Каапэратар, для якога законы ня пісаны“, Магілеўскай акрпракуратурай вядзецца расьсьледваньне. Па шэрагу іншых заметак ужо ўжыты практычныя меры.

Але-ж сказаць, што ў гэтым напрамку намі ўжо ўсё зроблена,—нельга. Самакрытыку ў часопісі трэба яшчэ больш разгарнуць, нам

трэба зрабіць так, каб „Паляўнічы Беларусі“ стала сапраўды кіруючым органам цэнтру паляўнічае каапэрацыі і каб усе мерапрыемствы партыі і савецкага ўраду, зьвязаныя з працай ў нашай каапэрацыі, праводзіліся ў жыцьцё.

Лепшы зборшчык падпіскі на часопісь „П. Б.“ па БССР, Старшыня слуцкага калектыву т. Кітнеўскі.

Анкета допыту, якую мы правялі ў 1928 годзе, дала нам магчымасьць наладзіць цесную сувязь з масай чытачоў, дала магчымасьць устанавіць, якія групы паляўнічых чытаюць часопісь, іх думку аб часопісі, запатрабаваньні і г. д. і г. д.

Значна за гэты час узрос карэспандэнцкі склад часопісі. Карэспандэнтам пасылаюцца лісты аб тым, як пісаць і што пісаць.

З тыражом часопісі нам пахваліцца нельга. 13.000 тыраж мінулага году, замест далейшага росту, зьнізіўся ў гэтым годзе да 10.000.

Праўда, тут ёсьць прычыны і іншага парадку (ачышчэньне саюзу ад кулацкіх і іншых варожых нам элемэнтаў), але-ж і пры гэтых умовах тыраж часопісі павінен быў-бы дайсьці да 20—23.000, прымаючы пад увагу, што, дзякуючы ўзросту культурнага ўзроўню насельніцтва, друк з кожным годам не зьмяншаецца, а расьце.

Пытаньне падняцьця тыражу часопісі, праз якую можна праводзіць усе мерапрыемствы, зьвязаныя з аднаўленьнем паляўнічае гаспадаркі, вядзеньне культурна-асьветнае работы, палепшаньне якасьці работы павінны стаць у асяродак увагі ўсіх паляўнічых, райбюро калектыву і акруговых праўленьняў. Вярбоўка падпісчыкаў павінна праводзіцца ня толькі ў часе кампаніі па перарэгістрацыі і ня толькі сярод паляўнічых, а на працягу ўсяго году і сярод усяго насельніцтва.

На дасягненьнях, якія мы маем, спыніцца нельга. Шмат чаго яшчэ трэба зрабіць, каб часопісь цалком і поўнасьцю зацікавіла чытача. Асаблівую ўвагу нам зараз-жа трэба зьвярнуць на выкананьне дырэктывы партыі аб каапэраваньні беднаты, разгортваньні самакрытыкі, правядзеньне чоткае клясавае лініі ва ўсёй штодзённай працы паляўнічае каапэрацыі, ачыстка нашага апарату ад варожага элемэнту (а іх у апараце паляўнічай каапэрацыі больш як дзе-бы то ні было), барацьба з бюракратызмам і цяганінай, барацьба з безгаспадарчасьцю і г. д. і г. д.

Актыўны карэспандэнт і добры зборшчык падпіскі т. Жук (Смалявіцкі р.).

Усе гэтыя мерапрыемствы зьяўляюцца важнымі і адказнымі і іх „Паляўнічы Беларусі“ зможа правесьці ў жыцьцё толькі пры дапамозе шырокіх колаў паляўнічых, толькі пры садзейнічаньні „охоткоров“.

Спадзяёмся, што ў гэтай працы паляўнічая маса дапаможа.

ЧЫТАЧ ГАВОРЫЦЬ.

Справаздача рэдакцыі па анкеце, якая праведзена ў 1928 годзе.

Як і трэба было чакаць, анкета „Паляўнічага Беларусі“ за 1928 год дала вельмі каштоўны мат'ял, які дапаможа рэдакцыі будаваць зьмест часопісі ў 1929 годзе, згодна пажаданьняў масавага чытача і ўстанавіла дакладна, хто чытае „Паляўнічы Беларусі“. На адвароце анкеты шмат чытачоў пісалі скаргі аб непарадках ў некаторых паляўнічых арганізацыях і г. д.

Хто чытае часопіс.

Большасьць чытачоў нашага часопісу—сяляне,—іх 54%, за імі ідуць служачыя—29%, рабочыя—15%, саматужнікі—1% і вучні—1%.

54% сялянскіх падпісчыкаў сьведчаць аб тым, што часопісь даступна для вясковага насельніцтва і задавальняе патрэбы як паляўнічага поўпрамыслоўца, так і паляўнічага-аматара. Нельга не адзначыць і такі радасны факт, што часопісь пачалі выпісваць некаторыя культурнікі вёскі (настаўнік, аграном, фэльшар, лясьнічы, хата-чытальня, школа і г. д.). Па свайму ўзросту больш чытачоў ад 22-30 год.

Што сказаў чытач.

З усіх чытачоў, якія прыслалі свае анкеты ў рэдакцыю, толькі адзін адказаў, што: „ни одна статья мне особенно не понравилась“; два адказалі „ня зусім падабаецца“, астатнія адказалі „падабаецца“. На пытаньне, ці трэба завесьці аддзел „Прырода“, 99% чытачоў адказалі: „трэба і неабходна“. Аб выданьні часопісі раз у два месяцы

Актыўны карэспандэнт з Магілева т. Манькоўскі.

ці раз у месяц, 98% выказалася за штомесячнае выданьне.

Аб недахопах часопісі выказалася 28% і амаль што кожны па рознаму. Сялянскі чытач лічыць неабходным завесьці ў часопісі сельскагаспадарчы аддзел, вучань—палітычны аддзел, лясьнік лічыць неабходным завесьці спэцыяльны аддзел „барацьба з браканьерствам“, рыбалоў выказаўся за пашырэньне аддзелу рыбніцтва, вайсковы служачы лічыць неабходным пашырыць аддзел стралковы, навуковы працаўнік Цэнтральнага бюро краязнаўства—сакратар Фэналёгічнае камісіі піша „хорошо было-бы увеличить отдел из жизни природы, уделив достаточно места кольцеванию птиц“. Шмат чытачоў выказалася за ўвядзеньне спэцыяльнага аддзелу парадаў паляўнічаму. І, нарэшце, на пытаньне—„вашы скаргі“, 10% чытачоў скардзіліся на несваечасовае атрыманьне часопісі і несваечасовае выданьне.

З часопісяй „П. Б.“ на паляваньні.

Цікава заўважыць, што 30% чытачоў на адвароце анкеты напісалі скаргі аб розных бюракратычных адносінах з боку некаторых кіраўнікоў паляўнічымі арганізацыямі на мясцох да паляўнічых; аб кепскім забесьпячэньні шротам і г. д. і г. д.

Такім чынам анкета дае шмат цікавага матар'ялу ня толькі аб часопісі, але і аб рабоце паляўнічых арганізацый на мясцох.

Пажаданьні чытача.

На пытаньне: „Агульныя пажаданьні на 1929 год“, большасьць адказала: „жадаем „ПБ“ паляпшаццa па зьместу з кожным днём“, жадаем, каб у 1929 годзе яго чытала ўся паляўнічая маса, „павялічыць тыраж часопісі“ і г. д.

Вось усё тое, што сказаў чытач аб сваёй часопісі. Мы спадзяёмся, што ўсе прапановы і пажаданьні чытача будуць праведзены ў жыцьцё.

Рэдакцыя

Праф. А. В. Федзюшын аб часопісі.

Тры гады прайшло з таго часу, як VI зьезд упаўнаважаных саюзу паляўнічых вынес рашэньне аб неабходнасьці выданьня часопісі, на старонках якойбы асьвятляліся набалеўшыя пытаньні паляўнічае гаспадаркі і культурнага выхаваньня паляўнічае масы БССР.

Гэта рашэньне, у выніку недахопу сродкаў і адсутнічаньня ўпэўненасьці ў тым, што паляўнічыя масы пойдуць насустрэч пажаданьням часопісі і самому яе распаўсюджваньню, не магло быць адразу ажыцьцёўлена і прымусіла зрабіць папярэдні вопыт у выглядзе пэрыядычнага асьвятленьня пытаньняў беларускага паляваньня на старонках найбольш папулярнай у вёсцы газэты—„Беларуская Вёска“ ў аддзеле „Куток паляўнічага“. Гэты вопыт упэўніў, што зацікаўленьне ў мас да пытаньняў паляваньня і ўласнага культурнага разьвіцьця—маецца, што неабходна выданьне ўласнае паляўнічае часопісі і што апошняя знойдзе гарачую падтрымку на мясцох. І, вось, два гады таму назад у красавіку вышаў першы нумар часопісі „Паляўнічы Беларусі“.

Праграма часопісі з першых-жа нумароў зазначылася вельмі станоўча. На перадавых старонках часопісь ня ўпусьціла магчымасьці асьвятленьня найбольш актуальных пытаньняў бягучага моманту ў жыцьці саюзу,—былі пытаньні ваенізацыі насельніцтва, разьвіцьця стралковае справы, пытаньні беларусізацыі,—юбілейныя дні Кастрычніка, пастановы зьездаў партыі, водгук на працэс Беларускае грамады, чарговыя ўдарныя кампаніі—пасяўная, пазыка, загатовак каапэр., самакрытыка і г. д. і г. д. Не малое месца, параўнаўча з разьмерам, удзялялася пытаньням і чыста прафэсыянальным, пытаньням паляўнічае гаспадаркі, сабакагадоўлі і г. д. Асобнае месца ў часопісі адвезена справе рыбнай гадоўлі і лоўлі. Апрача того, пэрыядычна асьвятлялася жыцьцё на мясцох і шляхам зьмяшчэньня карэспандэнцый падпісчыкаў. Пастаўлен аддзел кнігасьпісу. Белетрыстычнага матар'ялу ня шмат, але, можна сказаць, маючы на ўвазе асноўныя задачы часопісі, і яе разьмер, гэта не зьяўляецца вялікім недахопам. З канца 1928 г. часопісь заводзіць новы аддзел—„Прырода“, дзе павінен асьвятляцца матар'ял як агульна натуралістычнага характару, так і пытаньні, зьвязаныя, галоўным чынам, з жыцьцём нашых паляўнічых і г. д.

Першыя тры нумары „Паляўнічы Беларусі“ за 1929 год настолькі пастаўлены добра, што ўжо і з надворнага боку і па зьместу часопісь „ПБ“ можа канкураваць з адпаведнымі выданьнямі і іншых, ня толькі саюзных рэспублік, але з якімі-небудзь, нават замежнымі выданьнямі (напрыклад балгарскае часопісі „Природа и ловъ“.

У якасьці пажаданьняў часопісі можна паказаць на неабходнасьць яшчэ большага разгортваньня аддзелу „Прырода“, „Заграйнічны агляд“, больш даваць матар'ялу адносна практычных пытаньняў у справе арганізацыі паляўнічай гаспадаркі, зьмяшчаць статыстычныя даныя аб нашым і саюзным паляваньні. Гэтыя аддзелы найбольш могуць быць цікавымі для паляўнічых, якія хочуць палепшыць становішча нашай гаспадаркі і якія шукаюць адказаў на свае запытаньні на старонках „Паляўнічага“.

О. Сапрык.

Мае пажаданьні часопісі.

САЮЗ паляўнічых Беларусі мае сваю часопісь. Гэта вялікае дасягненьне. Шпаркі колькасны рост саюзу прымушае папрацаваць над якасным бакам яго членаў. У гэтай адносіне трэба зрабіць так, каб часопісь была першым сябром, памочнікам і абаронцам нашага паляўнічага, які жыве ў вёсцы. У яго цёмную цесную і забруджаную хату культрэвалюцыю павінна несьці часопісь ПБ. Яна павінна быць сьветачам гэтага замкнутага адзіночкі. Усе пытаньні палітычнага і культурнага жыцьця краіны павінны быць як найлепш асьвечаны на яе старонках. Затым павінен ісьці аддзел вывучэньня паляўнічае гаспадаркі і спосабы яе далейшага разьвіцьця. Гэты аддзел у нас кульгае. Трэба райкаляктывам увесьці ў абавязак даваць сваячасовую і дакладную інфармацыю аб жыцьці на мясцох. Ніводнае важнае пытаньне не павінна мінуць зоркае вока „ПБ“. Часопісь павінна адгукнуцца на ўсе бакі мясцовага жыцьця. Між тым, гэтага жыцьця на старонках часопісі яшчэ ня відаць, а калі пападаюцца кароткія заметкі з месц, дык іх вельмі мала і яны так рознахарактарны і бяссыстэмны, што па іх нічога нельга судзіць аб тым, што робіцца ў нашых „воўчых кутках“. Па недахопу матар‘ялу з месц часопісь запаўняецца і матар‘ялам менш каштоўным. Друкуецца тое, што дае гарадзкі паляўнічы. Калі мы, пісьменныя члены саюзу з вёскі, ня будзем пісаць, дык мы ня зробім нашу часопісь жывым нэрвам нашага саюзу, сапраўднай люстрай нашага жыцьця і яна будзе сухой, нуднай і няцікавай.

І так, таварышы, мы павінны для яе даваць каштоўны матар‘ял з нашага жыцьця. Праўдзівыя адбіткі жыцьця даражэй усяго для падняцьця і палепшаньня справы. Нікому не сакрэт, што нядаўняшнія браканьеры папалі ў наш саюз і губяць астачу каштоўнай рэдкай дзічы.

Далей, у часопісі трэба падзяляцца вопытам і практыкай сваёй мясцовай працы. Так, у „ПБ“ зьмяшчалася картка лепельскага паляўнічага Міронова, які штогод забівае па 10 ваўкоў. Для паляўнічых выгляд Міронава нічога не гаворыць. Вельмі больш было-б карысьці, калі-б сам Міронаў альбо хто-небудзь з яго суседзяў выклаў спосабы паляваньня Міронава на ваўкоў.

Нельга не сказаць некалькі слоў аб праграме А. Фядзюшына для новага аддзелу „Прырода“. Праграму гэту трэба прыняць і па ёй весьці аддзел. Да супрацоўніцтва ў гэтым аддзеле трэба прыцягнуць нашы культурныя сілы.

Бялян.

Аб сельскіх ячэйках паляўнічай каапэрацыі *).

Масавая і культурна-асьветная праца зьяўляецца самым слабым месцам у нашай каапэрацыі. Калі ўзяць такія мерапрыемствы, як перарэгістрацыя, пушныя загатоўкі, падпіска на часопіс,—дык нездавальняючае становішча апошніх у гэтым годзе гаворыць аб тым, што вакол гэтых мерапрыемстваў ня было праведзена неабходнай растлумачальнай працы, а калі ўзяць такія галіны працы, як барацьба з драпежнікамі, браканьерствам, з парушэньнямі дысцыпліны, выхаваньня паляўнічага, разьвіцьцё стралковай справы, то яны вядуцца вельмі нездавальняюча. Амаль што нідзе не вядзецца сталай сыстэматычнай працы.

Галоўнымі прычынамі гэтага зьяўляецца тое, што з боку акруговых праўленьняў і раённых каляктываў ня зьвернута ніякай увагі да гэтага часу на арганізацыю паляўнічага актыву. У большасьці выпадкаў працуе толькі штатны і платны склад. Перашкодамі ў гэтай працы зьяўляецца таксама перагружанасьць паляўнічых працаўнікоў, якія жывуць у раённых цэнтрах, адсутнасьць магчымасьці стала наведвацца за далёкай адлегласьцю паасобных вёсак і г. д.

Такое становішча прывяло да думкі арганізаваць нізавое зьвяно ў сыстэме паляўнічай каапэрацыі—сельскія ячэйкі.

Мы лічым, што паляўнічыя ячэйкі і павінны будуць зьяўляцца асяродкам разгортваньня масавай працы. Возьмем, напрыклад, барацьбу з браканьерствам,—хто можа бліжэй стаяць да гэтай справы, як не паляўнічы, пражываючы на вёсцы. Ячэйка можа арганізаваць працу па барацьбе з разбурэньнем птушыных гнёздаў, паставіўшы гэтае пытаньне перад сельскім саветам, культкамісіяй і настаўніцтвам і сама сачыць за правядзеньнем растлумачальнай працы сярод вучняў і моладзі. Ячэйка таксама можа арганізаваць чытку паляўнічай літаратуры, наладзіць распаўсюджваньне яе сярод паляўнічых і сялянскай масы, высьвятляць пытаньні, якія датычаць паляўнічай гаспадаркі.

Бюро або старшыня сельскай ячэйкі павінны будуць мець сувязь з раённым каляктывам і інфарміраваць паляўнічых аб усіх мерапрыемствах, якія праводзіць райбюро і акруговае т-ва паляўнічае каапэрацыі.

Такім чынам ячэйка мае ўсе магчымасьці для разгортваньня масавай працы. На падставе палажэньня, зьмешчанага ў гэтым № часопісі аб сельскіх ячэйках, яны могуць арганізоўвацца ў сельсаветах, дзе жыве ня менш 5 паляўнічых. Аб‘яднаньне нават такой малой колькасьці дае ўжо перавагу, бо такая маленькая група паляўнічых зможа весьці тую ці іншую працу.

З боку акруговых праўленьняў і раённых каляктываў павінны быць прыняты ўсе меры да найхутчэйшай іх арганізацыі. Мы лічым, што гэтае новае мерапрыемства знойдзе жаданы водгук сярод паляўнічай масы.

*) Глядзі ў афіцыйным аддзеле часопісі „Палажэньне аб сельскіх ячэйках паляўнічае каапэрацыі“.

П. Елагін.

„Зьвярок маленькі,
ды ўдаленькі“.

Трусы*).

КОЖНАЙ часткай свайго цела трус прыносіць карысьць чалавеку: мяса смачнае і пажыўнае. Скуркі, зьнятыя з трусоў у час лінаньня або папсаваныя пры зьняцьці, наогул няпрыгодныя для прыгатаваньня мехавых рэчаў, агаляюцца, пры чым пух—валасы, выкарыстоўваюцца для прыгатаваньня крэпкага фэтра, а скура ідзець на вырабку замша і лайка. Пух асобнай пароды трусоў—„ангорскіх“ незаменны матар'ял для прыгатаваньня найлепшых лёгкіх і цёплых рэчаў. Брак—абрэзкі скуры, лапкі, вушы, галовы і косьці ідуць на прыгатаваньне найлепшага сталярнага, так званага, багэтнага клею, у рэшце мех трусіка ідзець на ўсякія мехавыя вырабы.

З вырубкаю вялізных лясных масываў у заходняй Эўропе, а часткай і ў СССР, шмат якія з дзікіх пушыстых зьвяркоў страцілі свой прытулак, а тут яшчэ падасьпеў, згодна сучаснай модзе, узмоцнены попыт на мех і цэны на іх высока падняліся, што выклікала драпежніцкае зьнішчэньне пушных зьвяроў, і ў мясцох, дзе пладзілася ня мала пясцоў, чорна-бурых лісіц, куніц і інш. пастаўшчыкоў каштоўных мяхоў, зараз дзе-ні-дзе, толькі ў адзінкавых экзэмплярах можна сустрэць гэтых зьвяркоў. У Амэрыцы, дзе плоцяць вялікія грошы за мехавы тавар, узьніклі фэрмы для разьвядзеньня высокагатунковых лісіц, собаляй і куніц. Справа гэта ў апошнія гады пашырылася, і лісічых і іншых фэрм ужо налічваецца ня мала тысяч, пры чым уладары іх, звычайна, займаюцца гэтай справай не спэцыяльна, а будуюць падобныя фэрмы пры сваіх гаспадарках і атрымліваюць вялікі прыбытак, які нярэдка складаецца з шмат тысяч рублёў у год. У нас-жа разьвядзеньне пушных зьвяроў у няволі толькі пачынае пашырацца. Разьвядзеньне трусоў, мех якіх, калі яго адпаведна апрацаваць—афарбаваньне, зьнішчэньне жорсткіх осьцяй, падстрыганьне, бяленьне і інш.—справа таксама вельмі карысная і зможа зьявіцца падабенствам цэлага раду каштоўных мяхоў: далікатнага коціка, пясца, куніцы, беласьнежнага гарнастая, срэбрыстай лісіцы, бабра, кенгуры і інш. Падробка трусавага меха зараз дасягнула такога ўдасканаленьня, што нярэдка толькі вопытнае вока мехаўшчыка зможа адрозьніць ад меха каштоўнага зьвярка.

Праўда, мех труса па крэпкасьці ўступае натуральным мяхам, але, па-першае, не на шмат, а падругое, зараз, пры хутка зьменьваючайся модзе, калі адзін год патрабуе такога зьвярка, а на наступны год зьменьваецца якой-небудзь тканінай, затым у модзе ўжо іншы мех і г. д., недарагія трусавыя мяхі могуць адслужыць добрую службу.

Скуркі труса не аднаго колеру, а стракатыя, як, напрыклад, труса „галяндзкага“, „ангельскай бабачкі“, „японскага“ і інш., часьцей выкарыстоўваюцца ў натуральным выглядзе, гэта значыць без афарбоўкі, на выраб жаночых муфт, пералін, коўдрыкаў, пакрывал і г. д.

Сярод мехавых тавараў трусавы скуркі, па ліку прадаваемых скурак у сусьветным гандлі, зараз займаюць трэцяе месца, пасьля скурак вавёркі і мускуснага пацука, або „амэрыканскага выхухоля“ (андатры). Адна толькі Францыя штогод выкідае на рынак да 100 мільёнаў трусавых скурак, затым ідуць Англія, Аўстралія, Бэльгія і іншыя краіны.

Мех труса добра цэніцца толькі тады, калі скуркі былі зьняты пасьля сканчэньня васеньняй лінкі, калі пух на ім густы, шчыльны, а валасы доўгія—адпаведна пародзе трусаў, калі на скурцы няма спадарожных лінцы жоўтых і шэрых плям. У нас—сьнежань і студзень будуць лепшым часам для атрыманьня „мехавых“ скурак. Найлепшы—густы, з доўгімі валасамі, мех маецца на сярэдзіне (на хрыбце). Гушча меха азначаецца раздуваньнем яго, і калі ў раздутым месцы ня будзе прасьвечвацца скура, дык лічаць мех дастаткова добрым.

Колер скурак—афарбоўка цэніцца роўная па ўсяму мехавому пакрову, дапушчаецца толькі невялікае згушчэньне колеру на сярэдзіне. Няправільная афарбоўка—плямы больш цёмнага або сьветлага колеру дапушчаюцца толькі пад пузам і лапках.

Цэны на скуркі галоўным чынам рэгулююць мода, а затым і лік аднародных—аднаколерных скурак, наогул аднолькавых якасьцяй па пушыстасьці і даўжыні валасоў, гэта значыць асобныя скуркі цэняцца таньней падабраных у цэлы мех, дастатковы для прыгатаваньня цэлай рэчы, напрыклад, на пальто, сак, вялікую муфту і інш.

(Працяг будзе).

*) У выдавецтве „ПБ“ маецца рукапіс праф. П. Н. Елагіна „Доходное кролиководство“. У недалёкім часе мяркуецца прыступіць да друку гэтай брашуры.

Рэд.

В. Данькоў.

Папярэднія вынікі пушных загатовак.

КАМПАНІЯ па пушных загатоўках скончылася і ня гледзячы на ўсе спрыяючыя ўмовы выканаць заданьні некаторыя нашыя акрпраўленьні загатоўчы плян паляўнічае каапэрацыі выканалі толькі на 48,14 проц., па акругах-жа выкананьне плянаў такое:

Полацкае акруговае таварыства выканала 71 проц. свайго заданьня да гэтага часу. Менскае 70 проц., Магілеўскае 55 проц., Віцебскае 45 проц., Гомельскае 40 проц., Бабруйскае 40 проц., Мазырскае 37 проц., Аршанскае 16 проц.

Горш за ўсіх выканала плян загатоўкі Аршанскае акруговае таварыства. Гэта характэрызуецца, з аднаго боку, халатнымі адносінамі праўленьня да работы наогул,— а з другога, да пытаньня загатовак. Што датычыць апошніх праўленьняў, дык і тут былі памылкі ў загатоўках, хаця сама падрыхтоўчая кампанія і была праведзена добра і можна было чакаць стопроцантнага выкананьня. Недавыкананьне заданьняў ёсьць ня толькі ў нас, у паляўнічае каапэрацыі, а і апошнія аснаўныя загатавіцелі ня выканалі сваіх плянаў.

Дзяржгандбел выканаў свой плян на I-II на 46 проц., Белсельсаюз 43 проц. і Белкапсаюз 62 проц.

У некаторых установах нас, паляўнічую каапэрацыю, абвінавачвалі ў тым, што кепска кіравалі паляўнічымі і дзякуючы гэтаму ня было той колькасьці адстрэла зьвера, якая-б забясьпечыла выкананьне пляну поўнасьцю. Гаварыць аб гэтым, вядома, ня прыходзіцца, бо ня гэта мела ўплыў на ход загатовак, а, галоўным чынам, адбілася тое, што з восені, з пачатку сэзону загатовак, лілі ўвесь час дажджы, якія потым зьмяніліся вельмі суровай зімой. У гэтым паляўнічым сэзоне ня было ніводнай добрай адлегі—добрага паляўнічага дня, таму паляваньне ня ўчынялася і частка зьвера засталася неадстрэленай. Апрача таго мела ўплыў на загатоўку і зьбядненьне БССР пушным зьверам. Бязумоўна, мела уплыў на ход загатовак і загатоўчая кампанія мінулага году, калі тыя-ж асноўныя загатавіцелі, падымаючы на рынку ажыятаж, пераплачвалі амаль на сто працантаў супроць сындыцыраваных цэн. Таксама адбілася на загатоўках зьніжэньне супроць мігулага году сындыцыраваных цэн на пушніну. Усё гэта, разам узятае, як: пераплаты, зьніжэньні цэн, заставіла паляўнічага затрымаць дабытую ім пушніну, чакаючы пажаданай цаны, але і гэта не магло мець настолькі значнага ўплыву. Прычыны знаходзіліся, галоўным чынам, у моцных марозах, пашкодзіўшых паляваньню. Гэта падкрэсьліваецца яшчэ і тым, што зараз мы назіраем вякікую колькасьць застаўшыхся зьвяроў.

Пасьля ўдалага паляваньня на ваўкоў. (Плешч. р., Мен. акр.).

В. Е—ов.

Выкармливание кобчиками птенцов чеглока.

Весьма интересные наблюдения по биологии кобчиков и чеглоков удалось произвести зоологу Звереву на Сибирской краевой станции защиты растений.

За одним из гнезд кобчиков (Erytgropus vespertinus L.) было установлено регулярное, изо дня в день, наблюдение. В этом гнезде 14 июля 1927 г. вылупилось два птенца, остальные два яйца оказались болтунами. Родители усиленно кормили птенцов, главным образом, саранчевыми. Через месяц 15 августа кобчиков у гнезда уже не было, а кормлением птенцов занимался чеглок (Hypotriorchis sabbateo subbateo L). В соответствии с последним обстоятельством изменился и характер пищи птенцов. Все гнездо были усеяно перьями и пухом мелких птичек, главным образом, жаворонков. При внимательном осмотре птенцов они оказались чеглоками, а не кобчиками, как полагали сначала. Таким образом, оказалось, что яйца были снесены чеглоком, высидели же их и кормили первое время птенцов кобчики, которые затем уступили свое место настоящим родителям, вернее, только отцу, так как самки чеглока не было замечено у гнезда. В чем здесь дело, почему произошла смена родителей, понять трудно. Зверев делает такое предположение: самка чеглока, снеся яйца, погибла. Случившаяся поблизости пара кобчиков, собиравшаяся класть яйца, заметив гнездо с яйцами, отложили туда и свои. Нужно заметить, что яйца чеглоков и кобчиков очень сходны друг с другом. Далее началось выси-

живание и через определенный срок из яиц чеглока в нормальный срок вылупились птенцы, а яйца кобчика оказались болтунами. Подросшие птенцы своими криками привлекли взрослого чеглока, возможно, их отца, который и ранее был наблюдаем возле гнезда. Проснувшийся родительский инстинкт и заставил чеглока приняться за воспитание птенцов, кобчикам же пришлось уступить свое место.

Интересные наблюдения сделаны Зверевым над ростом птенцов чеглока. Один из птенцов в среднем увеличивался в весе ежедневно на 15 граммов, а другой на 7 гр. Наиболее интенсивно увеличивалось в размерах крыло, прибавляясь в длину ежедневно на 0,5 сантиметров. Перед вылетом из гнезда вес птенца перестал прибывать и даже снизился с 302 на 225 граммов. Такое снижение веса наблюдается у птенцов и других хищных птиц, совпадая со сменой пухового наряда на перья. Перья у птенцов стали появляться, примерно, через две недели после вылупления из яйца.

Курсы па загатоўцы сыравіны.

Пры Віцебскім Каапэрацыйным тэхнікуме ў бягучым годзе арганізаваны 4-месячныя курсы працаўнікоў па загатоўцы ўсіх відаў сыравіны. Склад курсаў—80 чалавек, камандыраваных з усіх акруг БССР. Курсы падзелены на 3 групы. Першая група—па жывёлавай сыравіне, другая—па мясу, трэцяя—па ільновалакну і ільносемю.

Гэта першыя вопыты падрыхтоўкі ў нас працаўнікоў па загатоўках (прыёмшчыкаў) сыравіны з тэарытычнай навуковай падрыхтоўкай, хаця-б і параўнаўча лементарнай.

Першая група знаёміцца з пабудовай пушной скуркі, і наогул з справай дабываньня і загатоўкі пушніны раней і зараз, а таксама і з ведамі аб пушніне ў гандлёвым балянсе краю. Яны прывыкнуць глядзець на скурку пушнога зьвера, як на вядомую каштоўнасьць пры ўмове поўнай сьпеласьці і правільнай праўкі і захаваньня, а разам з тым будуць даражыць і насіцеля гэтай скуркі—пушнога зьвера. Гэтыя-ж працаўнікі будуць весьці і барацьбу з браканьерствам, бо будуць мець магчымасьць даказаць наглядна ўсю шкоду і некарыснасьць дабываньня зьвера ня ў час; знаёмства з правільнымі мэтадамі зьняцьця і праўкі скурак дазволіць ім перадаць гэтыя веды масам, якія дабываюць зьвера—нашым паляўнічым. Наогул можна толькі пажадаць, каб такія курсы будаваліся штогод, незалежна ад месца іх арганізацыі, яны ўсюды прынясуць карысьць як справе загатовак наогул, так, у прыватнасьці, нашай паляўнічай гаспадарцы. **Б. С.**

Аб тэрмінах паляваньня.

У № 4-м „Паляўнічы Беларусі“ за 1928 год мною было ўзьнята пытаньне аб зьмене тэрмінаў паляваньня некарысных ня толькі для справы пушной загатоўкі, але і наогул для паляваньня. Пытаньне гэта ўзьнімалася мною на падставе назіраньняў за прыплодам дзічы і зьвера ў мінулым годзе па Віцебскай акрузе. Узьнімаючы гэта пытаньне ў друку, я лічыў, што і іншыя паляўнічыя і паляўнічыя арганізацыі адклікнуцца на гэта і паведамяць, які прыплод быў у 1928 годзе па ўсёй БССР, які ўплыў мелі, настолькі кепскія для паляўнічай гаспадаркі, кліматычныя ўмовы 1928 году, што зрабіць у наступным для абмежаваньня ад недародаў у паляўнічай гаспадарцы.

Мне здавалася, што шляхам каляктыўнага абмеркаваньня гэтага пытаньня ў друку мы падрыхтуем глебу для абгаварэньня яго на Усебеларускім зьезьдзе. Між тым, вышла з друку ўжо 5 нумароў часопісі „Паляўнічы Беларусі“, а водгукаў на маю прапанову не пасьледвала ні ад асобных паляўнічых, ні ад паляўнічых арганізацый.

Ня хочацца верыць, што гэта тлумачыцца поўным адсутнічаньнем інтарэса да паляўнічае гаспадаркі, што паляўнічая маса зацікаўлена толькі адстрэлам дзічы, а не павялічэньнем колькасьці і якасьці і наогул захаваньня яе. Тлумачыць гэта можна толькі нашай халатнасьцю, няўважлівымі адносінамі да паляўнічай літаратуры і г. д., г. з. усім тым, што неабходна выжыць раз назаўсёды.

Вынікі загатовак пушніны ў 1928-29 годзе гавораць нам аб тым, што пытаньне аб тэрмінах паляваньня і аб іх зьмене у бок захаваньня інтарэсаў паляўнічай гаспадаркі і пушных загатовак, трэба абмеркаваць. **Б. С.**

Не страляйце ўвясну рыбы.

Традыцыйнай даўнасьцю ўкаранілася ў нашых паляўнічых глушыць з стрэльбаў увясну рыбу, ня гледзячы на тое, што гэта вельмі шкодна адбіваецца на рыбнай гаспадарцы, бо ў часы нераста ня толькі глушыцца вялізарная колькасьць рыбы, у асаблівасьці буйнай, што, бязумоўна, забараняецца зараз законам, але страляніна шкодна адбіваецца на паляўнічай гаспадарцы. Па берагох рэк і вазёр сыплюцца дзесяткі і сотні стрэлаў і мяшаюць спакойнаму гнездаваньню вадаплаваючай птушкі.

Зараз, як ніколі, трэба прыняць усе меры, каб у гэтую вясну ўсякае глушэньне рыбы і не дазволеная страляніна на паляўнічых угодзьдзях не рабілася. Паляўнічыя арганізацыі разам з рыбацкімі аб'яднаньнямі павінны зьвярнуць на гэта асаблівую ўвагу і прыняць усе меры да зьнішчэньня страляніны рыбы ўвясну. Трэба ўстанавіць кантроль над вадзянымі ўгодзьдзямі. **В. С.**

Бярэце прыклад.

Грамадзянін м. Смалявічы Іван Бутор сам не паляўнічы, а можа быць прыкладам для паляўнічых па ахове дзічы.

Сьнежныя завеі з самага пачатку зімы загналі стада курапатак у гумно Івана.

Заўважыўшы палохлівых, галодных курапатак, Бутор стаў ім падсыпаць трухі з сена, а сам пагля-даў, як яны жыравалі.

Бяда,—умяшаліся тут сарокі і вароны і пачалі адганяць курапатак. Грамадзянін Бутор прыдумаў абарону курапатак: ён зрабіў ход пад падлогу гумна і там ім сыпаў сянную труху. Курапаткі прывыклі, заўсёды мелі ў дастатку корму, заставаліся ў гумне, і настолькі асьмялелі, што сталі падыходзіць да хлявоў Бутора. Курапаткі і зараз жывуць у гумне Бутора.

Жук.

М. Алексеев.

К предстоящим выставкам.

ВОТ уже середина весны, не заметишь как подкатится время выводок и выставок,—самое интересное время для уже искусившихся охотников.

Округа зашевелились. Витебск и Полоцк уже назначили числа своих выставок. Раскачивается, кажется в этом году, даже Мозырь.

Но назначить число этого мало, надо суметь, как следует, приготовиться к выставке, чтобы сделать ее интересной, собрав достаточное количество экспонатов, и вместе с тем неубыточной для товарищества.

Теперь во всех округах уже образованы секции кровного собаководства, следовательно, есть кому взяться за дело и провести его с должным успехом. Я не хочу сказать, что выводки и выставки прошлого года были сплошь неудачны, некоторые из них прошли очень хорошо. Возьмем, к примеру, Гомель, если принять во внимание, что выставка устраивалась там впервые,—ее можно назвать прямо блестящей, но были случаи и неподготовки заранее надлежащего места и недостаточной осведомленности членов в районах, а ведь в этой осведомленности вся суть.

Выводки устраиваются не для кружка лиц, группирующихся возле окружного центра. Пусть участвуют городские охотники, но основная цель выставок—расшевелить деревню, вытащить на показ деревенскую собачку.

Необходимо выяснить, что имеется в деревне, а материал там есть,—ведь „Мушка" и „Нерро" (лучшие гончие IV-й Всебелорусской выставки) взяты не где-нибудь в питомнике, а в деревне. Вместе с тем надо показать хорошую собаку охотнику-крестьянину.

Наш охотник на 90 проц. крестьянин, который, в сущности, один и может как следует нагонять гончую. Он один может уделить на это достаточно времени. Охотничьи товарищества, получая из питомника щенков, должны скорее продвинуть их в деревню—бедняку-охотнику, а потом оттуда можно будет получать материал обратно и для питомников и для охоты, и материал рабочий, а не цепной или подушечный.

Крестьянин должен познакомиться на выставках с тем, какой должна быть собака, в каком виде надо ее держать. Выставляя свою, он выучится готовить ее к выставке, поймет, что и в деле собаководства товар надо показывать лицом, что порядок побеждает. Пока же, везя на базар кабана, он моет его, а собаку выводит на выставку в безобразном виде. Приучившись приводить собаку в порядок к выставке, он приучится держать ее в порядке и дома,—чистить и холить своего друга, а чистка необходима,—она вторая кормежка.

Чтобы подойти поближе к крестьянину-охотнику, чтобы узнать, не сохранилась ли где в глуши породная собака, надо устраивать выводки и в районах. Тем округам, которые думают, что у них в центре выставлять сейчас нечего,—старое получило свою оценку, а молодое не подросло, следует сделать это уже в нынешнем году. Районы надо выбирать сначала особенно богатые собаками и отдаленные от центра, а потом дойти до того, чтобы устраивать, хотя бы через год, во всех.

Для такого количества выводок, потребуется конечно большое количество судей,—их надо создавать на местах. Для этого следует назначать к судье учеников, так называемых стажеров, чтобы они научились разбираться как в породе, так и в экстерьере собак.

Стажеров назначают обычно по два в каждую породу, из лиц более интересующихся этой породой, более или менее знающих, так как полного неуча скоро не научишь.

Перед выставкой или выводкой стажер должен выучить стандарт своей породы, по имеющимся для этого описаниям, и проверить свое знание на собаке. Точно также должен изучить он и экстерьерные (видимые физические) недостатки. С такой подготовкой, т.-е. выучив и проверив стандарт и экстерьер, стажеру будет легко слушать об'яснение судьи и, таким образом, совершенствоваться.

Некоторые думают, что выставки убыточны и боятся поэтому их устраивать. Убыточны они могут быть только при неправильном, бесхозяйственном устройстве и при лишних тратах.

Устраивать выводки и выставки следует обязательно с платным входом, изыскать способы привлечь зрителей и, насколько возможно, сократить расходы, применяя, главным образом, бесплатный труд. Каждый член союза (а про членов секций и правления и говорить нечего) должен считать выводку или выставку своим личным делом и вносить в проведение ее свою лепту, главным образом, конечно, личным трудом, тогда сократятся расходы на платных обслуживателей.

Когда в Бобруйске, не покладая рук, работают и члены правления, и члены секции, и, даже, члены их семейств, об убытке не слышно. Если же будет оплачиваться каждый шаг, сделанный членом товарищества, даже разгуливание с бантом на груди по судейскому рингу, кассиры и контролеры все платные,—дохода ждать, конечно, трудно.

Окончатся выводки, придет время полевых испытаний, а затем и проб гончих.

Легавых в Белоруссии немного, исключение составляет один Витебский округ. Устраивать испытания в каждом округе, пока, до разведения большего количества собак, пожалуй, рано; но хорошо, если бы несколько округов об'единились и устраивали такие испытания совместно. Хорошо, если бы взял на себя инициативу Гомель, и, как занимающий центральное положение в железнодорожном узле, сговорился бы с Могилевом, Мозырем и Бобруйском. Учить и понуждать Витебск не приходится, но хорошо, если бы он, как более опытный, помог в деле собаководства Орше.

Что касается полевых проб гончих, то к ним надо подготовиться более серьезно, чем в прошлом году, следует более точно установить места, изобилующие зайцем, своевременно их заказать и, соответствующим образом, охранять. Ведь, за неимением зверя были сорваны в прошлом году пробы в трех округах. Нельзя складывать оружия из-за прошлогодней неудачи, но нельзя и повторять прежние ошибки. Учтя опыт прошлого года, подготовимся к выставкам в 1929 г.

Алесеў.

„Унівэрсалы“ і сабакагадоўля.

„Паважаны А. С., выбачай, што я так доўга маўчаў адказаць на твой ліст. Прычынай да таго—сенажаць і іншае праца па гаспадарцы, а тут яшчэ не дачакацца было дня паляваньня. Мой унівэрсальны кундаль па балотах ня ходзіць, а ўсё плавае, дый плаваць слаб, бо крыху завяськеў і дужа часта вылязае на бераг і галасуе за палудзень. Калі яму асыгнуеш качку на палудзень, дык ён тады доўга аблізваецца і звычайна яго пасьля палудня шыбае ў сон. Вось так з ім і праходзіць паляваньне.

Можа ня ведаеш, што такое „унівэрсал“? Дык вось, слухай, я ў кароткіх рысах апішу і калі табе ён вельмі падабаецца, дык у нашым краі за рублёў 30—40 можна атрымаць. Бацька гэтага ўнівэрсала ня хто іншы, а звычайны, як і трэба, кабель „такса“, які надта добра працаваў і на зямлі, і пад зямлёй, і не даваў прыпынку лісам. Матка яго была ганаровая, вялізная і з ольная да зайцоў і лісоў—полька, гаспадар гэтых знатнасьцяй вядомы табе сабакавод Карлека Аўсей. Такім чынам, вывеліся ўнівэрсалы, якія маюць надта цікавы выгляд, здольнасьці, натуру як: хвост ганчака доўгі, сярпом, лоб шырокі, вочы разумныя, вушы як рукавіцы—вісячыя, вялікія (калі слухае, дык закасвае). Ногі надта кароткія, як у таксюка, а ступні вельмі вялікія ды крывыя, якія былі ў нябожчыка Р. Калі памятаеш. Увесь ён не вялічкі, крыху большы за таксы. Нюх звыш звычайнага—чуе ўсё: зайца, ліса, качку, цецярука, хлеб, сала ў торбе, дзе нясецца курыца і ўсё гэта вельмі добра ганяе; за зайцам ідзе ціха і, такім чынам, апошні далёка ня прэцца, і ёсьць мага хутка забіць. Рушае хутка і голас дае часта, магутны і грубы. Па голасу ня ўступіць саборнаму дзяку. У норы лісіцы, пад печ, у печ, на стол, на печку і да сьвіней ў хлявок лазіць спрытна і бяз прымусу. Што толькі там ёсьць, дык усё павыгане, за што карыстаецца вялікім аўтарытэтам гаспадынь, якія заўсёды, як адарвецца з цэпу, стараюцца яго пачаставаць чапялой або вілачнікам, але яму гэта таксама непачым, як унівэрсалу. Дык вось, браток, з якім сабакам мне прыходзіцца паляваць, ды пра лепшага і больш здольнага я і ня думаю, бо з ім паляваньне бывае надта задачлівае, ды і сабак шмат ня трэба трымаць. Адно толькі кепска, што з ім неяк сорамна далучацца да паляўнічых з добрымі сабакамі.

З прывітаньнем Н. П“.

Чытаючы гэты ліст паляўнічыя падумаць аб фэльетоне, аб мане, на што здольны амаль усе паляўнічыя. Але-ж трэба заўважыць, што ліст гэты вясковага паляўнічага. Парода ўнівэрсала зьяўляецца аднэй з лепшых у нашых вясковых паляўнічых.

Зьмяшчаючы гэты ліст фэльетон, маёй задачай зьяўляецца ў кароткіх рысах адказаць на ўсе разважаньні аб непатрэбнасьці разьвіцьця кроўнае сабакагадоўлі ў БССР і ўнесьці некаторыя новыя думкі і карэктывы ў гэтай новай галіне паляўнічае гаспадаркі. Аднэй з асноўных груп нашых паляўнічых, дабываючых пушніну, зьяўляецца група сялянская—група вясковых паляўнічых. Амаль 90 проц. усёй пушніны дае нам вёска. Гарадзкіх паляўнічых у большасьці трэба аднесьці да групы спартсмэнаў, да паляўнічых, якія асноўнай сваёй мэтай ставяць скарыстаць вольны час, пабыць на сьвежым паветры і г. д. Зразумела, гэта добра і неабходна, але-ж яна не вырашае тых задач, якія ставіць перад сабой паляўнічая каапэрацыя.

Як-жа абстаіць справа ў нас з сабакагадоўляй? Гадавальнік, арганізаваны ў 1926 годзе, мае ў сучасны момант 11 выжловак і 5 выжляцоў. Утрыманьне гадавальніку (без затрат на дабытых сабак за 1928 год) абышлося у 4036 руб., а раздана шчанюкоў за тойжа год 35 штук. Значыць, каштоўнасьць аднаго шчанюка—каля 115 руб., а калі адкінуць выдаткі на загадчыка, які абслугоўвае ўсе акругі, незалежна ад гадавальніка, удзяляючы ўвагі на адну чвэртку свайго службовага часу гадавальніку, дык ён ровен 81 рублю. Значыць, кошт шчанюка з гадавальніка перавышае фактычную яго каштоўнасьць. І за гэту цану, а нават і значна дзешавей яго можна купіць з прыватных рук і арганізацый, але дзе купіць? Пры павялічэньні шчанюкоў да ста ў год, ён будзе каштаваць і ў гадавальніку ня больш 30—35 рублёў, гэта значыць, таньней „унівэрсала“. Адсюль вынікае, што замест зьнішчэньня гадавальніка, яго неабходна пашырыць і павялічыць, асабліва за лік выжловак, прычым сялянам-беднякам і іншым катэгорыям, якія аслабонены ад збораў, трэба даваць бясплатна, астатнім па яўнічым шчанюкоў прадаваць. Зразумела, я цалкам стаю за абмежаваньне права на карыстаньне гэтымі сабакамі і атрыманьня часткі прыплоду ў карысьць саюзу, запісы ў радаслоўную кніжку і інш. Гэта падкрэсьліваецца яшчэ і тым лістом, дзе гаворыцца аб цане ўнівэрсала ў 30—40 руб. Другі момант, ня менш цікавы—аб разьмеркаваньні шчанюкоў. Тут трэба рашуча праводзіць клясавую лінію ні дапушчаючы ніякіх пратэкцый.

Міхась Блісьцінаў.

Сьнег.

Апавяданьне.

(Працяг).

РАНІЦА выпала добрая і нават, калі Кузьма выходзіў з хаты, праз хмары прабіўся сноп праменьняў і на некалькі хвілін абліў мясцовасьць сонечным сьвятлом.

— Эх і прыгожасьць!..—дыхнуў Кузьма поўнымі грудзямі, аглядаючы заліты сьнегам прастор. Каштан выбег на дарогу і чакаў у нерашучасьці гаспадара, у які бок бегчы. Кузьма махнуў рукой у бок Белалесься і падцягнуўшы тужэй рамень пайшоў усьлед за сабакам. Сьнег быў ня вельмі глыбокі і ён нарачыта не падвязаў лыжаў, а ішоў цаліною. Пакульшто нічога не сустракалася. Некалькі разоў бачыў на сьнягу сьляды сабак і Кузьма сам пра сябе лаяў апярэдзіўшых яго канкурэнтаў-паляўнічых. Аднаго разу збоку ў лесе пачуўся хрыпаты голас сабакі... Кузьма прыслухаўся: чуваць было, што сабака даваў голас на адным месцы.

— Ат... вавёрка!—і пайшоў далей.

Але скора пачуўся стрэл і Кузьма ўсьміхнуўся.

— Страляйце, ліха на вас, страляйце... дробязь тут, а ня дзіч!

Да Белалесься было ўжо блізка. Уперадзе даў голас Каштан. Хутка ўскінуўшы стрэльбу на рукі, Кузьма стаў пільна прыглядацца па баках.

— Гэта ўжо не вавёрку ганяе,—радасна падумаў ён. Каштан кружыўся па Белалесьсю і голас яго рабіўся грамчэй і грамчэй.

Кузьма нырнуў у гушчу Белалесься і прысеў на сьнягу. З-за дрэў было відаць на дзясяткі сажэняў навокал. Паміж стаяўшых наводдаль бяроз зоркае вока паляўнічага прыкмеціла шэра-буры клубок, які кідаўся з боку ў бок, а недалёка ад яго нёсься Каштан. Кузьма адчуў, як у грудзёх радаснае чаканьне заклала на хвіліну дыханьне і ў галаве пранеслася думка.

— Ліс!

Стрэльба мякка лягла на руку. Але ў гэты час, ліс, быццам пачуўшы небясьпечнае суседзтва, нырнуў за бярозы і зьнік з вачэй, толькі звонкі голас Каштана гаварыў аб месцы, дзе ён знаходзіўся. Кузьма з усіх ног кінуўся наперад.

Вось зноў недалёка выскачыў буры клубок... На гэты раз Кузьма стрэліў. Гулкі адгалос пранёсься над белай прагалінай і зашумеў сотнямі галасоў у вышыні.

Каштан радасна забрахаў. Але ліса ня было.

Кузьма кінуўся зноў наперад.

Там, дзе толькі што стаяў буры клубок, на сьнягу чырвонай плямай гарэлі кроплі крыві.

— А-а-х! трохі прамахнуўся.

Сьляды вялі за бугор. Кроў то там, то тут была відаць на сьнягу.

— Шкада, што не адразу... Але цяпер ты, галубок, усё-ж мой!

Каштан зноў падагнаў ліса. Кузьма выскачыў з-за дрэў і ўбачыў, што Каштан ледзь не насеў ужо на абясьсіленага ліса.

— Яшчэ скурку папсуе зубамі,—падумаў ён.

— Каштан... тут, сабачы сын!

Каштан застанавіўся. У гэты момант Кузьма стрэліў і буры зьвер застаўся ляжаць на сьнягу. Кузьма і Каштан кінуліся разам да яго і кожны па свойму пачалі радавацца ўдачы.

— Малайцы мы, Кашташка... елкі зялёныя,—гаварыў Кузьма свае любімыя словы, закідваючы на плечы ліса, гладзячы рукою мокрую шэрсьць Каштана.—Гэта табе не вавёрка якая, сабачы сын!—дадаў ён і з задаваленьнем усьміхнуўся.

Была нядзеля. Кузьма пад вечар зьвярнуўся з абходу па лесе. Стомлены, увесь у сьнягу, увайшоў ён у хату і скінуў кажух.

Волька на ложку перабірала нейкія паперы. Ганна каля печы выймала хлеб.

— Замарыўся?—ласкава спытала яна.—А я сягоньня з хлебам спазьнілася.

— Сьнег вялікі, запарыўся,—адказаў Кузьма, выціраючы рукавом мокры лоб.—Нікога ня было?—спытаў ён.

— Быў...

— Хто?

— Крамнік з ляскоўскае паляўнічае крамы быў. Пытаў па нейкай справе цябе.

— ?..

— Я яму скуркі паказвала. Казала, што можна прадаць...

Кузьма сярдзіта паглядзеў на яе.

— Хто цябе прасіў гаварыць яму пра скуркі?!

— А што-ж... есьці няма чаго, а яны гнісьці будуць..

— Не твая справа,—прабурчэў ён і адвярнуўся да вакна.

— Я іх у мястэчка завязу:—там мне больш дадуць.

— Ведаю я тваё—„павязу сам“.—Нап‘ешся там, як баран.

— Не тваёй галавы справа!

— Як гэта не маёй!—ускрыкнула Ганна раптам, адвярнуўшыся ад печы.—Я ня жонка твая, ці што?

— Ну, годзе... раз сказаў я не аддам, значыцца не аддам.

Ганна заплакала. Праз сьлёзы да Кузьмы далятаві адрывістыя словы:

— Кажуха няма, карову трэба-б купіць... а-а-а!.. п'яніца няшчасны! Ведаю я, чаго табе ў мястэчку трэба!!

Волька кінула паперкі і з крыкам падбегла да маткі.

— Ма-мка!

— Ціха вы!

— Купіў каня, а на ліха ён? Лепей-бы кароўку: хаця-б малако было,—залівалася Ганна.—Што ў нас зямля, ці што?

— Не перастань толькі, пайду зусім з хаты—і ўжо ласкавей дабавіў:—Сёньня нікуды не павязу, а заўтра ўбачым. Усё будзе, пачакай: прадам каня, скуры—тады нажывем.

— Нёс-бы сёньня ў краму ды і прадаў.

— Ня дуры! У мястэчка лепей.

Волька ціха плакала, захаваўшы галаву ў матчыну спадніцу і зрэдка паглядваючы на бацьку адным вокам.

Уначы, калі Кузьма, скінуўшы боты ужо зьбіраўся ўскочыць пад радно, на двары забрахаў Каштан. Кузьма падышоў да вакна і зірнуў у яго. Ноч была ясная, сьнег перастаў падаць і з вакна далёка было відаць навакол. Каштан стаяў каля хлева і брахаў, палахліва нюхаючы паветра.

— Можа воўк?!

Праз некалькі хвілін, у кажуху і з стрэльбаю ў руках Кузьма ціха адчыніў дзьверы і вышаў. Каштан кінуўся за хлеў. Кузьма абышоў двор і нідзе нічога ня прыкмеціў. Пастаяў, пагладзіў Каштана і зьвярнуся да хаты.

. . . .

Упоўнач Кузьма ўсхапіўся, нібы ад нейкага штуршка. За вакном зноў была завея. З двара пачуўся прыдушаны голас Каштана, а пасьля ўсё сьціхла.

Кузьма схапіў стрэльбу і выбег.

Каля дзьвярэй ляжаў акрываўлены Каштан. Вароты ў хлеў былі адчыненые і сьнежная завея гаспадарыла па хлеве. Нешта кальнула ў бок і адазвалася больлю ў грудзёх. Кінуўся ў хлеў: там ня было нікога—ні каня, ні скурак, што ў вечары павесілі.

— А-а-а!.. —хрыплым крыкам вырвалася боль з грудзей і панеслася па марознаму паветру.

З раскіданымі валасамі, без шапкі, у аднэй кашулі Кузьма выскачыў на дарогу. Глыбокія сьляды конскіх капытоў, яшчэ не замеценыя сьнегам, гарэлі, прад вачыма.

— Конік мой, дарагі!...

Кузьма з усяе сілы бег па сьнягу, падаў, падымаўся і зноў бег. Валасы сталі сівымі ад сьнегу. Дыханьне рабілася цяжкім і разам з крыкам вырываўся з грудзей прыдушаны хрып.

Сьляды зьвярнулі з дарогі. Ён кінуўся па іх у бок. Сілы пакідалі яго. Дыханьне, нібы нажом, рэзала горла.

Раптам у перадзе нешта зачарнелася

Кузьма зрабіў некалькі крокаў, і убачыўшы свайго каня па бруха ў сьнезе, ён праваліўся ў канаву і ня мог вылезьці.

З апошніх сіл ён крыкнуў:

— Конік мой!..

З-за дрэў высунуўся чалавек і стрэліў у Кузьму.

У адзін момант перад вачмі праплыла чорная барада знаёмага вяскоўца.

— Ты, зладзюга, ты!..

Тонкае і вострае ўпілося калючым агнём у цела... сінія, зялёныя, жоўтыя кругі паплылі прад вачмі.

Кузьма паваліўся.

Завея кружыла і сьпявала, сьпявала і плакала,—засыпаючы белым пухам цела Кузьмы.

А ў хаце, павярнуўшыся да сьцяны, спакойна спала Ганна.

А. Кляевский.

Весной.

Нам, охотникам, предоставляется возможность созерцать многогранность красоты природы.

Лимонная блеклость листопадных закатов, бодрящая свежесть декабрьских порош, ажурная вязь бледноцветных весенних рассветов, беспокойное перемигиванье зарниц в душные ночи июля всегда вспоминаются нами, как желанные быть пережитыми вновь.

Теперь весна и в перламутровой блеклости рассветов неугомонно бормочут и фыркают краснобровые тетерева где то за синей далью реки, по взгорьям, в гущарях душистых сосонников. Апрельские тихие дни неспеша догорают в безветрии. Сумерками небо зыбкое и высокое, ровной синевой своих далей, сулит погоду на многие дни. В чуткую тишину прозрачных вечеров, хочется широко открыть окно в поле. Там, за садом, полным сладких запахов перепревшей листвы и набухающих почек, на буром лугу, среди липкой поросли олешника, сегодня ночует запоздалый караван журавлей. Уже совсем темно, стрехи гумен рисуются большими неясными контурами, а журавли все курлыкают,—стонут тихонько; то ли от усталости после дальней дороги, то ли с радости, что опять дома. А где то совсем далеко, за тусклым силуэтом березовой рощицы на холме, в сырых разлогах еще не прочерствевших полей, журавлям откликаются нервным кигиканьем, пугливые чайки.

Шурша прошлогодней листвой, кто то быстро идет через сад, по боковой аллее спускается вниз и скоро скрывается за колоннадой черных елок. Скоро грохот выстрела, нелепо громко, нарушает сторожкую тишь. Тревожно крича улетели журавли. Умолкли и чайки. Ломая малинник, идет Игнат с убитым журавлем. Остановился под липами и угрюмо рассказывает сторожу Ивану.

— Журавов, как грязи... Очен маса. Как сладился и ударил,—так два и осталось. Ну, только одного нету, не достать, потому мокро цераз силу. Как ни старался, ну ни достать.

Игнат закуривает, уходит неслышно,—шмыгающим шагом охотника, привыкшего выслеживать сторожкую дичь.

Иван равнодушно зевает, ему хочется спать.

В полях тишина. В небе переливаются звезды.

Я послал Игнату открытку, желая убедить его о вреде весенней охоты. Он не послушал, стал браконьером.

Вскоре милиция предложила Игнату сдать свою ломанку... И опять журавли спокойно отдыхали в лугах...

Вл. Як. Генерезов.

„Птичьи" винтовки калибров 25-20 и 32-20.

В ОДНОЙ из своих, талантливо написанных статей, известный знаток нарезного оружия С. С. Качиони подчеркнул то странное на первый взгляд обстоятельство, что в довоенной России стрельба пулею была очень мало распространена среди охотников-любителей, несмотря на то, что особенных затруднений к приобретению нарезного оружия не было и оно тогда являлось по цене, доступной самым широким кругам охотничьей массы. Он об'ясняет это тем, что существовало ошибочное мнение, будто стрельба пулею требует от охотника каких-то особенных талантов и что она значительно труднее, чем стрельба дробью. Едва-ли неглавной причиной (пишет он) этого является, в конце концов, ни на чем не основанное, почти нелепое, можно сказать, но, к сожалению, широко распространенное и вкоренившееся предубеждение о необычайной трудности пульной стрельбы.

... „В противоположность этому полагают, что стрельба дробью несравненно легче, что дробью может стрелять и даже стреляет хорошо всякий"... „Разумеется, это большое заблуждение". ... „Необходимо категорически заявить, что в действительности дело обстоит как раз наоборот"...

....Короче говоря, при теперешнем состоянии оружейной техники и при небольшой сравнительно тренировке убить тетерева пулею на 125—150 шагов несомненно легче, чем осеннего вальдшнепа в кустах дробью из двухстволки" *).

В довоенное время вопросы техники стрельбы освещались весьма мало в наших охотничьих журналах и статьи о нарезном оружии появлялись за подписью очень ограниченного числа авторов-охотников. Это был наиболее слабо поставленный отдел в наших охотничьих журналах. И, конечно, это имело влияние на малое распространение пулевой стрельбы среди охотников.

Но, кроме предубеждения против особо будто бы трудной стрельбы пулею и малого знакомства охотника с нарезным оружием в том же направлении влияла и другая причина, а именно, отсутствие на оружейном русском рынке моделей, подходивших к требованиям русских охотников.

В результате главное внимание русских знатоков оружия было направлено на „вытягивание жил из дробового ружья", т.-е. на то, чтобы добиться „сверхдальнего" боя путем всевозможных комбинаций. Тогда, как во многих случаях вопрос технически разрешался много проще: надо было взять винтовку, а не дробовик.

Данный пример ясно подтверждает, насколько важно сделать сразу же правильную „установку" в этом вопросе. Для многих охот с подхода или под'езда или при подкарауливании дичи винтовка даст много больше, чем дробовик. На охотах зимой и поздней осенью с подхода к стаям тетеревей, стаям пролетных уток на озерах или к стаям дроф, журавлей—всегда можно больше добыть дичи, пользуясь винтовкой, чем обычным дробовиком. Это же следует сказать и относительно популярной у нас охоты на зайцев в зимнее время, когда охотнику приходится ходить в одиночку.

Остановимся на третьей причине малого распространения винтовок среди наших охотников—на существовавших моделях на р у с с к о м оружейном рынке.

Если наши знатоки оружия не всегда были в курсе дела о нарезном оружии, то чего же спрашивать с наших торговцев нарезным оружием: они из года в год публиковали о тех случайных, часто старых моделях, которые им доставляли комиссионеры иностранных фирм-оптовиков, а сами ничего не могли выбрать из иностранных каталогов. Просматривая довоенные русские и иностранные каталоги поражаешься тому, как мало умели разбираться наши оружейные магазины в том, что нужно русскому охотнику и как мало понимали в этом иностранные комиссионеры.

Моделей „птичьих" винтовок имеется очень много, они дешевы и в данной статье я остановлюсь только на тех из них, которые изготовляются под широко известные у нас патроны 25—20 и 32—20, допускающие переснарядку с модельными литыми свинцовыми пулями. Эти патроны теперь изготовляются особой снарядки „высшей скорости" и дают возможность ими пользоваться с успехом для стрельбы до 200 шагов, т.-е. на дистанции значительно большие, чем приходится стрелять в обычных условиях на охоте по перу.

Эти патроны старой конструкции, значительно уступают многим современным, имеющим оболоченную пулю, но они для наших охотников-любителей и одновременно интересующихся пулевой стрельбой, притом небогатых и живущих в провинциальной глуши, окажутся вполне удовлетворительными.

Баллистические их данные таковы:

	Патрон обычной снарядки		Патрон „высшей скорости"	
	25—20	32—20	25—20	32—20
Вес пули в граммах . . .	86	115	86	115
Начальная скорость у дула — (футы в сек.) . . .	1376	1222	1728	1636
Скорость в 130 арш. . .	1108	1011	1408	1304
Живая сила (фута—фунты) у дула	362	382	570	684
В 130 аршинах	235	261	379	434
Пробивная способность пули на 15 футов в доски толщиною в 7/8 дюйма. Число досок мягких сосновых пробитых пулею мягконосою (в оболочке) . .	8	6,5	10	7
В полной оболочке . . .	11	10	20	17
Под'ем траэктории в середине стрелковой дистанции в дюймах:				
Дистанция 130 аршин . .	2,88	3,62	1,85	16,93
„ 260 „ . .	14,08	2,01	8,93	10,36

Данные эти заимствованы из каталога Винчестера и относятся к патронам с бездымным порохом и пулями, в цельной оболочке или полуоболоченными, но первоначально эти патроны были сконструированы под свинцовую литую пулю с черным порохом.

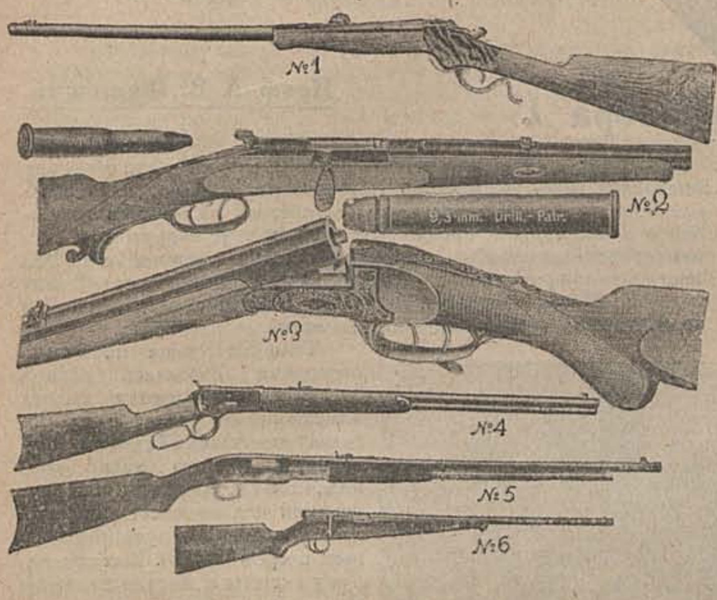
По своей конструкции винтовки под эти два патрона распадаются на две группы: магазинные и однозарядки.

О д н о з а р я д к и можно подразделить по их системе на винтовки: а) с неподвижным стволами, б) на винтовки со стволом на осевом болту, как в наших дробовых двухстволках.

---

*) См. вступительную статью к моей книжке: „Как научиться метко стрелять пулей". Издание ж. „Уральский Охотник". 1926 г. Цена 36 коп.

Всем нам известны винтовки Франкотта—„франкоттки“ под патрон 6 милл. **бокового** огня. Патроны эти были длинные, сильного боя, дорогие и другие дешевые—боскетные. Ружья очень легкие и неустойчивые в руке. Из-за малого калибра эти ружья калечили много дичи и не являлись охотничьим ружьем. Перед самой войной я узнал, что есть винтовки весом около 6,25 фун. того же типа и того-же завода Франкотта под патроны 25—20 и 32—20. Если бы наши продавцы оружия сумели во время как следует предложить и рекламировать эти последние модели и притом снабжали бы охотников приборами для переснарядки и пулелейками, то, конечно, многие бы их купили и я был-бы одним из первых кандидатов. Но неправильно выбранный патрон

бокового огня, недопускающий переснарядки, сузил круг возможных покупателей.

В Америке я „открыл“, что Стивенс выпускает винтовочки под маркой „Идеал“ ценою даже ниже 20 р., изготовленные под патроны 25—20 и 32—20. Высшего разбора ружья той же марки (№ 45 с лаймановским прицелом) расценивались до 34 р. и являлись прекрасными образцами целевого оружия. Для охот они были несколько тяжеловаты. Более дешевые ружья (английская модель № 44½)—весили около 7,5 фунтов и стоили около 24 рублей. (См. рис. 1).

Однозарядные винтовки с неподвижным стволом и со скользящим затвором ныне выпускаются в Германии и это представляет рыночную дешевку. Обычно их изготовляют под распространенные в Германии патроны 32—40 (под германский пистон) и 6, 3, 2. по специальному заказу и под патроны 35—20 и 32—20. (См. рис. № 2).

Однозарядки с откидным стволом изготовляются в Германии. Цена их до войны была около 17—20 рублей за самые дешевые (в оптовой продаже). Были курковые и безкурковые, с ключем Дау под скобой и с верхним ключем—рычагом—топлевер. Обычно немцы ставили и шнеллер. К этому роду винтовок надлежит отнести и зауеровские винтовочки „Тель“. Они были с очень коротким стволом, очень легкие и потому не вполне удовлетворяли многих наших охотников. Они на германском рынке являлись винтовками повышенного качества по сравнению с теми, которые показаны на рис. 3.

М а г а з и н к и под патроны 25—20 и 32—20 выпускал Винчестер, Марлин и др. Марлиновские винтовки были очень хорошей выделки и боя, расценивались на месте по 26 и выше р. Они имели, как винчестеровские, рычаг под скобою и подствольный магазин на 5 патронов, если ствол в 26 дюймов. Вес при таком стволе 7 фунтов.

Интересной и почти неизвестной у нас моделью является винтовка, выпущенная заводом Ремингтона, имеющая подствольный магазин на 10 патронов. Переснарядка производится при помощи скользящего цевья (как у магазинных одноствольных дробовых американских ружей). Эта модель № 25 имеет ствол в 24 дюйма длиною (61 сант.), вес 2,5 кило (около 6 фунтов). Общая длина 105 сант. (41 дюйм). Ружье с от‘емным стволом, безкурковое. По общим очертаниям оно очень изящное и представляет собою копию других моделей Ремингтона под патрон 22 калибра и под зверовые патроны калибров 25, 30, 32 и 35. Система предложена была Браунингом и отражает гениальность этого изобретателя. (См. рис. № 5).

Сравнительно недавно появились магазинки под патроны 25—20 и 32—20 с о с к о л ь з я щ и м затвором. Такова интересная винтовочка завода Саваджи, показанная на рисунке № 6. Как и у завода Ремингтона, эта модель является по конструкции тождественной с другими моделями, но изготовляемыми Саваджем под более сильные зверовые патроны. Цена на месте около 45—50 рублей. (См. рис. № 6).

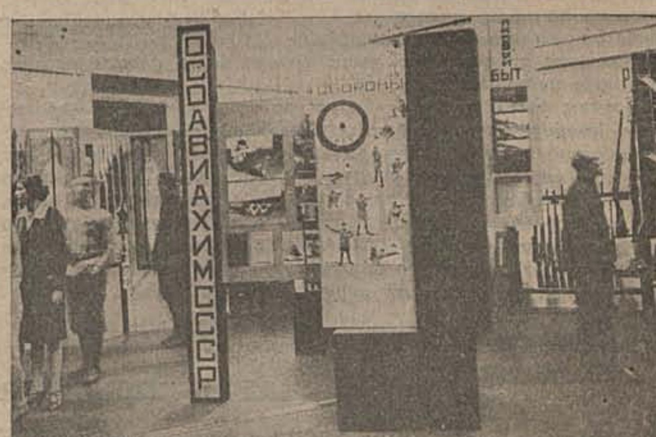
Эти модели „птичьих“ винтовок—вовсе не являются последним словом оружейной техники: есть и другие модели под патроны лучших боевых качеств и на них я позволю остановиться в дальнейшем. Описанные же модели имеют то преимущество, что они с а м ы е д е ш е в ы е и выстрел их также будет стоить, вероятно, дешевле патрона 22 калибра бокового огня.

Трэба падрыхтавацца.

Вясной і ўлетку 1928 г. пры Магілеўскім акруговым таварыстве паляўнічых працавала стралковая сэкцыя, якая з наступленьнем зімы сваю працу спыніла. Зараз надыходзіць вясна і зноў становіцца на чаргу моманту аднаўленьне працы сэкцыі. Магілеўскаму таварыству паляўнічых трэба заняцца гэтым пытаньнем, увязаць яго з аддзелам фізкультуры і Асоавіяхімам і аднавіць працу стралковай сэкцыі, уцягнуўшы ў стралковую справу паляўнічую моладзь.

Неабходна гэту працу таксама арганізаваць і ў раёнах, як Шклоў, Быхаў, Клімавічы і інш., зьвярнуўшы ўвагу на дарагавізну талерачак.

І. Манькоўскі.

Выставка охотничьего оружия и пушнины. В одном из кабинетов ЦДКА в Москве.

Увясну ніводнага стрэлу па дзічы!

Скарыстаем гэты час дзеля стральбы па талерачках.

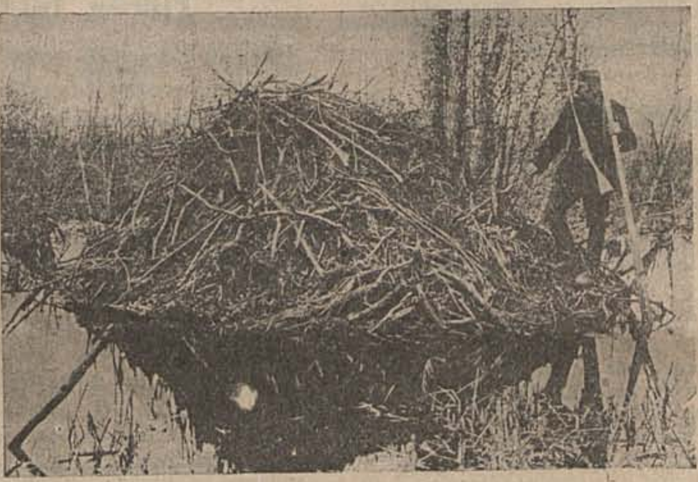
Лепш навучымся страляць.

Проф. А. В. Федюшин.

Постройки бобра *).

Обычно бобры строят наземные сооружения из веток, обглоданных прутьев и ила в виде т. н. хаток, служащих им жилищем, располагаемым всегда у самой воды или еще чаще в виде острова, при чем постройка бывает основана на большой плавучей кочке либо корче. Но в тех местах, где водоем, обитаемый бобрами, имеет крутые, прочные берега—обычно им вырываются глубокие норы со входом, начинающимся под водою и ведущим по наклонной линии вверх, где, значительно выше уровня воды, устраивается расширение—логово, выстилаемое мелкими деревянными прутьями, щепками, мочалой, сухой травой. Отсюда обыкновенно имеется еще один или несколько запасных ходов выходящих наружу обычно замаскированных прибрежной растительностью или прикрытых кучей хвороста, стащенного в это место животными. Норы иногда столь близко выводятся к поверхности земли, что легко проваливаются под тяжестью пасущегося скота или даже человека. Обитаемая нора узнается по присутствии на дне водоема у ее входа т. н. „подушки"—кучи песку, выгребаемого бобром из норы. Часто устраивается ряд запасных нор на случай опасности. Для деторождения, наблюдающегося весной, иногда во время половодья, устраиваются специальные, выше уровня воды, расположенные временные норы.

Бобровая хата в Бел. Гос. Заповеднике.

Другим типом построек бобра являются т. н. хатки—сооружения, имеющие вид конусообразной большой кучи веток, сцементированных илом. Высота хатки достигает $1\frac{1}{2}$ метра, а у основания ея диаметр достигает 3 метр. Хатки возводятся в заболоченных берегах, где норы сделать невозможно, как, напр., у нас на Березине, в Заповеднике. Обычно кругом постройки идет углубленный животными канал со многими, расходящимися по радиусам от кольцевого канала, боковыми канавами, ветвящимися среди заболоченной лесной чаши.

Что касается внутреннего устройства хатки, то я опишу лишь одну нежилую постройку, разрезанную мною, план которой был заснят. Наружный свод ее состоял из прутьев толщиной в дюйм и более, крепко перекрытых друг с другом и сцементированных илом, корневищами водяных растений и др. Вся постройка сверху свободно выдерживает тяжесть нескольких человек. Новая постройка настолько прочно сложена, что без пилы, топора, заступа, едва-ли возможно ее разобрать.

Толщина свода изучаемой постройки оказалась равной 35 сантим.; внутренняя высота помещения от „пола" и до „потолка" равнялась 53 сантим. Внутренний диаметр хатки равнялся 178 см. Дно хатки или внутренний пол ее имеет вид плоского острова, окруженного со всех сторон водою. Выходы наружу скрыты в воде, и животное для того, чтобы проникнуть в хатку или обратно, должно нырять и попасть в один из двух подводных проходов.

„Пол" хатки едва возвышается над водою и состоит из обглоданных тонких прутьев, мочалы, щепок, пробитых илом. Какой-либо мягкой выстилки нет.

Третьим родом построек, возводимых бобрами, суть плотины. Последние строятся в виде запруд поперек канав, затонов и рек с целью удержать на известном уровне воду. Материалом для плотин служат колья и ветки, укрепляемые в дне и друг с другом, кроме того, все сооружение цементируется илом, корневищами водяных растений и мелкими прутьями. По словам проф. *Х. Ф. Осборна*, в Америке встречаются плотины в несколько сот метров длиною и в 2-3 метра высотою. В Европе теперь таких грандиозных плотин не наблюдается. В Березинском заповеднике я наблюдал лишь незначительные плотины, загораживавшие двухсаженную канаву.

(Продолжение следует).

*) Начало статьи о бобрах см. „П. Б." № 1—2—3.

Пачатак прылёта птушак у сакавіку.

(Назіраньні ў Менску).

Нябывала суровая і сьнежная зіма гэтага году (ніводнай адлегі за зіму) здаецца прайшла.

Хоць і з некаторым спазьненьем, доўгачаканыя грачы і жаўнаркі, урэшце, прынесьлі нам вясну. У Менску першыя прылётныя госьці—грачы, пакуль яшчэ адзінкамі разьведчыкамі, назіраліся 21—22 сакавіка, што ў параўнаньні з 1929 годам дае спазьненьне на два тыдні, з 1927 годам—на 8 дней і 1928 годам—на 1 дзень.

Атрымана паведамленьне таксама і аб першых жаўнарках, зьявіўшыхся амаль што ў тыя-ж тэрміны.

У мінулым годзе жаўнарка была прыблізна трыма, у 1927 годзе—патнаццацьцю і ў 1926 годзе—шаснаццацьцю днямі раней.

Ня гледзячы на тое, што адлегі і заходнія ветры пачаліся з 13 сакавіка, да гэтага часу прылёта не назіралася, што тлумачыцца выключна глыбокім сьнегам і адсутнасьцю п展 праталін у полі, неабходных для жаўнаркі, галуба і іншых нашых весьнікаў вясны. Калі пагода не пераменіцца да горшай, праз тыдзень трэба чакаць пачатку галоўнага прылёту грача, яшчэ раней скварцоў, клінтухоў, зьяўленьня чыбіса і качкі.

А. Фядзюшын.

Н. М.

Охота по уткам.

СПОСОБЫ и приемы летней охоты по уткам весьма разнообразны и всецело зависят как от условий местности, где производится охота, так и от времени дня, периода, нравов уток и проч.

1. Охота с подхода на вылетку.

На больших водных пространствах, густо поросших растительностью, где держится утка, охота с подхода на вылетку возможна лишь с берега или же, если вода невысока, то передвигаясь пешком по колено и даже по пояс в воде, по камышам, тростникам, хвощу и проч. Если-же вода высока, или дно вязко, и ходить пешком не представляется возможным, а с берега ничего нельзя сделать, то на таких местах без лодки обойтись невозможно.

В маленьких неширокиx, хорошо одетых растительностью реченках, ручейках и болотцах ходовая охота на вылетку иногда бывает чрезвычайно добычливой и в то же время весьма легкой. Охотник идет по сухому берегу речки, ручейка или болота, поднимая перед собой уток и стреляя их в момент под‘ема, обычно в угон и реже—поперек.

Если болото или реченка довольно широки и утка крепко держится в траве или камышах, не вылетая при проходе охотника, тогда очень хорошо охотиться вдвоем. В этом случае охотники идут по обеим сторонам речки, будучи связанными между собой длинной и довольно толстой веревкой, привязанной к их поясам. Длина веревки должна соответствовать ширине речки или болота.

Веревка волочится по траве, выживая всю могущую спрятаться в густой растительности утку. Чтобы веревка не шла поверх травы, полезно в двух-трех местах ее привязать небольшие тяжести (камни и проч.).

Но, разумеется, гораздо лучше, добычливее и интереснее охотиться на вылетку в таких местах, где можно ходить пешком с собакой, хорошо идущей по уткам. Стойка, т.-е. способность неподвижно замирать над причуянной дичью, от утиной собаки не требуется. Гораздо важнее ее выносливость, небоязнь воды и умение подавать убитую утку и доставать подранков. От хорошей утиной собаки не уйдет ни один подранок, как не пропадет зря ни одна убитая утка. Хорошая, знающая свое дело утиная собака не ограничивает, однако, свою роль на охоте только доставанием подранков и вытаскиванием из воды застреленных уток. Работа ее значительно сложнее, и можно сказать, ответственнее. Собака, пробираясь среди растительности то пешком, то плывя, разыскивает уток, поднимает их на крыло на выстрел от охотника.

Хорошую утиную собаку можно получить, при надлежащей дрессировке и натаске, из каждой легавой. Однако, следует иметь в виду, что молодую и горячую легавую, пустив ее в работу по уткам, можно довольно скоро испортить для других охот, для которых она специально предназначена, т.-е. для охоты по долгоносым, тетеревам, куропаткам и т. д. Если-же собака опытна и не горяча, можно смело пускать ее по уткам и она будет попрежнему хорошо работать и по другой птице. В силу своеобразных условий, при которых происходит работа легавой по уткам, разумеется, предпочтительнее собаки хорошо одетые, т.-е. длинношерстые, как менее чувствительные к холоду, соприкосновению с колючей и режущей растительностью водных пространств и проч.

Самыми хорошими собаками при охоте на уток являются представители собак, специально выведенных для этой охоты. Первое место среди них, конечно, принадлежит маленьким спаниэлям—этим чудным, умным, послушным собачкам, у которых все специально приспособлено для условий охоты по уткам.

Но если вода высока, и собаке приходится не итти с охотником, а все время плыть перед ним, путаясь в траве, то и самая выносливая собака скоро устанет, станет плыть не впереди, а напротив, сзади охотника, а иногда и вовсе начнет тонуть. В таких случаях лучше уж ходить совсем без собаки, самому пробираясь по камышам, тростнику, хвощам и т. д. и выпугивать перед собой утку. Впрочем, в этом случае нужно заранее примириться с меньшим успехом охоты, а также с тем, что довольно значительная часть мертво убитых, а в особенности, подраненых, уток—будут пропадать для охотника совершенно зря, так как разыскать их не удастся, не взирая ни на какие усилия.

2. Охота с плавного хиста.

В озерах или заводях, только по краям, поросшим растительностью или-же имеющим большие плеса посередине, на которых и держатся преимущественно утки в продолжении всего дня, с успехом можно применить способ охоты на уток с помощью, так называемого, плавного хиста.

Устройство хиста чрезвычайно просто, а материалом для его изготовления служит камыш, тростник и проч.

Нарезав два пука камыша или тростника желаемой толщины, складывают их верхушками внутрь, в середину, а толстыми концами наружу. Получается очень длинный пук в 2—$2^1/_2$ метра длиной. Чтобы удлинить этот пук, стоит только пучки раздвинуть подальше, а посредине положить еще третий пучек, который будет служить как бы стойкой. Затем, пук туго связывается скрученной хворостиной сперва посередине, а затем—у концов. После этого хист сгибается в середине под острым углом и стягивается хворостом-же. Затем несколько толстых, прочных хворостин протыкаются в обе стороны хиста так, чтобы образовался переплет, на который настилается трава. Здесь кладется все снаряжение охотника: сумка, патронташ, сапоги, платье и проч. Сюда-же складывают и убитую дичь. Вдоль-же краев хиста густо натыкают стебли камыша, тростника, хвороста, разных трав и проч. При этом следует эти растения втыкать так, чтобы верхушки их нагибались-бы несколько внутрь хиста и служили-бы прикрытием для охотника сверху. Посередине ставится рогулька, на которую кладутся стволы ружья при выстреле, а против нее в плотной передней стенке делается небольшое отверстие, через которое охотник высматривает уток и просовывает стволы ружья для стрельбы.

Сделавши хист, следует отодвинуть его от берега и, упираясь в него грудью, гнать вперед. Утки очень доверчиво относятся к хисту.

Если озеро или заводь довольно обширны, удобнее, пожалуй, охотиться вдвоем при помощи двух хистов. Утки в этом случае будут перелетать от одного хиста к другому и к кому ближе сядут, тот и должен подгонять свой хист и стрелять по ним.

3. Охота с под‘езда на вылетку.

Одному охотиться с под‘езда очень трудно. Нужно одновременно и гнать лодку вперед в нужном направлении, при чем гнать умело, т.-е. бесшумно и осторожно, и в то же время в любой момент быть готовым к выстрелу. В большинстве случаев, даже и при наличии большого опыта, это довольно затруднительно. Во всяком-же случае ни того удовольствия, ни того количества добычи, которое можно получить, охотясь вдвоем, не получишь.

В силу этих соображений с под‘езда на вылетку чаще всего охотятся вдвоем, при чем стрелок размещается на носу лодки лицом вперед, а толкач—на корме с веслом или шестом в руках. Челн обычно приходится вести не с помощью пары весел, от которых получается большой шум, да и передвигаться на веслах среди растительности очень трудно, а с помощью длинного шеста или специального весла-пропешки. Пропешка служит и для толкания челна и для управления его ходом.

Искусство толкача заключается в умении без шума и покачиваний, плавно, без резких толчков гнать челн по камышам или иной водной растительности с достаточной скоростью.

Охотник сидит в носу лодки, лицом вперед, или лучше—вперед левым плечом, чтоб удобнее было стрелять в обе стороны. Сидеть лучше всего на специальной скамеечке или на невысоком вращающемся стуле (на подобие фортепьянного). Если все это в челне отсутствует—приходится стоять в носу его на коленях.

Наиболее пригодными для такой охоты лодками являются невысокие, узкие, не глубоко сидящие, но в то-же время достаточно устойчивые, челны.

Для удачливости охоты, в особенности в то время, когда утки стали уже относительно строги, немаловажное значение имеет направление и сила ветра. Всего предпочтительнее держать лодку носом к ветру или полоборота к нему.

Наличие в челне собаки, хорошо подающей убитую или подраненую дичь, избавляет от необходимости терять много времени на розыски среди водной растительности упавших уток.

(Продолжение следует).

КАРЦЕЧЧУ ПА ГАЛАВАЦЯПАХ

Вынікі аднэй рыбнай апэрацыі.

(Мазыршчына).

У мінулым годзе Мазырскі акрсаюз паляўнічых заключыў умовы з шэрагам райвыканкомаў акругі на арэнду вадаёмаў. Папутна з гэтым быў закладзен рыбны пітомнік карпаў у Жыткавіцкім раёне. Былі арганізованы асобныя рыбакі ў арцелі, для лоўлі рыбы, якія мелі 50 проц. прыбытку ад улову, за выключэньнем усіх выдаткаў (арэнда, патэнт і іншае). Справа добрая і нават карысная, каб асобы, якія кіруюць гэтай апэрацыяй раней, чым плаціць тысячы за эксплуатацыю вадаёмаў, усебакова-б абмеркавалі прыбытак і выдатак, калі не дасканала, дык хоць-бы арыентовачна і паводле яго ўзяліся-б за працу. Вынікі гэтай неабдуманасьці не заставілі сябе доўга чакаць. У адзін сэзон яскрава выказалася няўмеласьць у гэтай працы, якая прынесла тысячы ўбыткаў, бо былі заключаны наяўна ўбытачныя ўмовы з Р. В. К. Па аднаму калінкавіцкаму вадаёму маецца 1000 рублёў убытку і прыблізна такая-ж сумма будзе па іншых раёнах, акрамя 2000 р., якія павінны саюзу кліенты. Што вялі свае гандлёвыя апэрацыі з праўленьнем саюзу паляўнічых. На гэтыя грошы прад'яўлен саюзам паляўнічых іск. Паміма таго ня было належнага кантролю над рыбакамі, якія перш, чым здаць рыбу у ларок саюзу, умелі прадаць яе на бок і палажыць сабе ў кішэню ўвесь кошт яе. Вылаўленыя з басейну карпы, дзякуючы недааацэнцы моманту і мейсца іх прадажу, пайшлі за бяскошт, за некалькі сот рублёў, бо пакуль надумаліся іх прадаць, дык яны чуць не затухліся і чуць пасьпелі прадаць на мясцовым рынку. Трэба было перш, чым вылаўліваць карпаў, мець пакупца, а іх было-б шмат, каб аб гэтым падумалі, бо тавар ходкі, у той час на іх быў спрос у Кіеве, нават везьці туды раілі прыватныя гандляры і выручка заключалася-б у тысячах.

Такім чынам рыбалоўная сэкцыя саюзу, засталася бяз грошай і бяз рыбы. Хіба грошы, якія пушчаны на ўбытачную справу не шкадавалі таму, што яны ўзяты з узносаў сяброў саюзу (а калі не адсюль, дык навошта іх кідаць у вецер), бо за іх урэшце прыдзецца даць справаздачу? Не, рабілася ўсё з-пад тапара. Лепей было-б загубленыя грошы пусьціць на культурную патрэбу, якая кульгае. У магазыне таварыства ёсьць усе: канькі, кашулі, электрычныя ліхтарыкі, рамні, паясныя ўсіх колераў і гатунку і нават грамафонныя шпількі, г. зн. усе тое, што ёсьць у каапэрацыі і прыватнікаў. Во куды ухлопваюцца грошы. Калі кажаш: „На які бес усё гэта патрэбна паляўнічаму“, дык адказываюць: „Гэтым будзем гандляваць, бо яно карысна, маем руб на руб, будзем гандляваць нават жаночымі андракамі“. Праўленьне ўдарылася ў спэкуляцыйны гандаль. У сваё апраўданьне праўленьне адказвае, што ў будучым годзе будзе прыбытак ад рыбы. Хочацца верыць, але ня можна, бо вельмі спачатку „прыбыткова“ атрымалася,—каб ня было і на далей так „прыбыткова“. Пытаемся, куды глядзіць рэвізійная камісія саюзу.

А. М.

Культпраца не праводзіцца.

(Менск).

Здавалася-б, што Менскае акруговае таварыства паляўнічых, знаходзячыся ў культурным цэнтры, у сталіцы, пры цэнтральных установах, павінна быць прыкладам у сваёй працы для іншых акруговых таварыстваў, а таксама і раённых.

Але, калі мы бліжэй пазнаёмімся з яго працай, дык убачым, што атрымліваецца зусім іншае.

Возьмем, напрыклад, справу ваенізацыі паляўнічых, страляніну па талерачках. У шмат якіх акругах у мінулым годзе, улетку, калі забаронена паляваньне, праводзілася спаборніцтва па страляніне. У Менску-ж яе ня было.

Зараз другое,—пытаньне аб культпрацы. Што зроблена ў гэтым напрамку? Можна напэўна сказаць, што нічога. Культкамісія сьпіць непрабудным сном. Возьмем хоць-бы з кніжкамі, закупленымі для рассылкі па раёнах. Атрымаў іх пад сваю расьпіску сакратар праўленьня, раскідаў па падлозе і яны з месяц ужо валяюцца пад нагамі, топчуцца. Ніхто ня хоча хоць-бы ў шкапу скласьці. Працаўнікі спрачаюцца за тое, хто павінен упарадкаваць кніжкі.

З усяго гэта відаць, што праца пастаўлена з рук вон кепска.

Трэба пабудзіць культкамісію, каб яна занялася пытаньнем пабудовы клюбу ці кутка, арганізацыяй бібліатэкі, пабудовай тыру і арганізацыяй стралковае справы, увязаўшы апошнюю з іншымі ўстановамі, як Асоавіахім і інш.

Сорамна, што куды меншыя ўстановы і прадпрыемствы бяз сродкаў, бяз практыкі і інвэнтару, больш зрабілі ў гэтых адносінах, чым саюз паляўнічых.

Н.

Як ня трэба працаваць.

(Кармянскі калектыў).

Праца з боку ўпаўнаважанага Кармянскага калектыву на першы погляд як быццам нічога, але, калі прыгледзіцца лепш, дык атрымліваецца іншае ўражаньне.

Арганізацыйная справа зусім нікуды ня варта. Сходу за цэлы год ня было ні воднага. Паляўнічыя ходзяць па мястэчку, ды шукаюць т. Шпакова, каб купіць пораху ці яшчэ чаго небудзь, а ён сядзіць у піўной. За што яму плацяць грошы, калі ён так працуе? Усё робіцца неяк ціха і калі чытаеш „Паляўнічы Беларусі“, дык неяк аж баліць, што ў другіх раёнах добры парадак, а ў нас нічога ня выходзіць. Есьць у нас вазёры рыбныя, але імі карыстаюцца прыватнікі. А ў мінулым годзе на нарадзе калектыву было пастаўлена аддаць усе вазеры толькі групам паляўнічых, але Шпакоў кукіш ім паказаў. Колькі было няпрыемнасьці, колькі лаянкі, а высьвятліць перад вышэйшымі органамі ўсе непарадкі ніхто не асьмеліўся. Калі падаеш т. Шпакову заяву аб якім небудзь браканьеры, дык ён, калі браканьер багаты, яго не чапае. Трэба падштурхнуць Кармянскі раён да працы.

К.

Левая рука ня ведае, што робіць правая.

У свабодны час... Падымаю адваротны бок каляндара „Паляўнічы Беларусі“ за люты месяц і чытаю: „да канца месяца ў лісіцы пачынае цечка“. Пераварачваю на другі бок старонку сакавіка месяца і чытаю: „лісіца—цечка ў сярэдніх губэрнях і паўночных. Лінька“. Бяру другі нумар часопісі „Паляўнічы Беларусі“, на старонцы чацьвертай чытаю: „в только что минувшем хозяйственном году из СССР было вывезено на сто миллионов руб. пушнины, занявшей в ряде прочих экспортных товаров 3-е место“.

Далей перада мною падрабязны пяцігадовы плян аднаўленьня паляўнічай гаспадаркі Беларусі і нарэшце пастанова праўленьня з высокай санкцыяй Наркамзему аб працягу паляваньня на лісіцу да 10 сакавіка гэтага году.

У гэтым-жа нумары часопісі вялізны артыкул т. *Данькова* аб вясеньнім паляваньні, дзе выяўляецца ўся шкоднасьць яго для паляўнічай гаспадаркі. Процівастаўвячы гэтыя акалічнасьці, трэба сказаць, што „левая рука ня ведае, што робіць правая“ ў нашага Праўленьня „Белкохотсоюза“. Пішам, крычым, будуем і тут-жа разбураем.

Для мяне зусім зразумела, што Праўленьне „Белкохотсаюза“, ставячы пытаньне перад НКЗБ аб працягу паляваньня на лісіцу да 10 сакавіка, выходзіла выключна з загатоўчай кампаніі пушніны гэтага году. Але-ж праўленьне і НКЗБ зусім забыліся, што дазвол паляваньня на лісіцу ў пэрыад самай цечкі, цягне за сабой разбурэнне паляўнічай гаспадаркі і ні аднэй лісіцы, а цэлага шэрагу і іншага пушнога зьвера.

Стрэл, учынены ў сакавіку месяцы па лісіцы, ровен стрэлу вясеньняму па пярнатай дзічы. Сабака пакідае гнаць лісіцу і бярэцца ганяць зайца, а калі забіваецца лісіца-самка, дык з ёй гіне і патомства. Такім чынам, паляваньне аднаго году звыш устаноўленага тэрміну вядзе да зьнішчэньня дзічы.

Частка таварышоў кажа, што ўсёроўна быў мароз і лісіца засталася цэла, але-ж Праўленьне фактычна ўзаконіла браканьерства гэтым.

Прызнаваючы сваю памылку, частка праўленцаў ставіць так пытаньне. Не належыць падымаць „бучы“ вакол гэтага пытаньня, бо лісіца зьвер драпежны і наогул пры павялічэньні лісіцы ў апошнія гады мы маем зьмяншэньне зайца і некаторай птушкі, чаму па іх думцы, належыла-б наогул лісіцу аднесьці да драпежных зьвяроў. Мне здаецца, што гэтыя тавары-шы забываюцца аб тым пэрыадзе, у якім мы жывем, і зусім забываюць задачы паляўнічай каапэрацыі. Калі разумець нашу сучасную паляўнічую каапэрацыю як нейкую касту прывілейных асоб, а паляваньне як пацеху, і толькі, дык гэта верна. Але-ж, калі выходзіць з тых задач, якія мы ставім перад паляўнічай каапэрацыяй як гаспадарчай адзінкай, ды вылучыць з агульнае сумы пушной загатоўкі тую суму, якая выпадае на мех лісіцы, дык убачым, што яна займае першае месца па БССР. Зразумела, што праз некалькі год, пры разьвядзеньні больш каштоўнага зьвера, для пушніны лісіца магчыма згубіць сваю сёняшнюю каштоўнасьць, але-ж зараз мы павінны з ёй лічыцца і такіх памылак больш не дапушчаць.

А. Судакоў.

Браканьер з білетам.

28 га студзеня 1929 г. у вучастку лесу Астравы, Валынецкага л-ва Полацкай акругі, была аблава на ваўкоў. У час загону ваўкоў на стралкоў вышлі дзікія козы. Усе паляўнічыя прапусьцілі іх бяз стрэлу, але сябра Саюзу паляўнічых Уладзімер Янкаў Дарафееў, дзякуючы смагнасьці, застрэліў казу і, каб захаваць гэта злачынства ад астатніх паляўнічых, закапаў яе ў сьнег, а ў начы прыехаў, забраў і прывез дамоў.

Але гэта прачулі акалічныя паляўнічыя, якія склалі камісію, якая і высьветліла злачынства Дарафеева.

Памыліцца Дарафееў ня мог, бо каза забіта на чыста высечанай паляне і яскрава было відаць, што гэта ня воўк. Дарафееў прыцягнут да адказнасьці. Такі паляўнічы павінен быць выключан з саюзу, бо калі ён адважыўся на аблаве, дзе многа народу, рабіць такое злачынства, то што ён ўтварае, калі адзін ідзе на паляваньне,—для яго ніякіх тэрмінаў і забарон на паляваньне ня існуе.

Ікс.

Гісторыя аднае гаспадаркі.

Савет віцебскага таварыства паляўнічых яшчэ ў лістападзе мінулага году пастанавіў падняць хадайнічаньне аб скарачэньні тэрмінаў паляваньня на зайцоў у 1929 годзе да 1 лютага (замест 15 лютага). Гэта хадайнічаньне ў тэрміновым парадку пайшло ў Віцебскі акруговы зямельны аддзел і ЦП „Белкохотсоюза“.

Прыбыўшы ў Акрза, яно, трохі адляжаўшыся і патаўсьцеўшы на адну паперку, паплыло ў Акрвыканком. Шлях у АВК вельмі доўгі (у тым-жа будынку, але толькі другі пад'езд) і таму зайцаваму хадаку прышлося страціць некалькі дзён на адпачынак і толькі пасьля павялічэньня вагі і аб'ёма накіравалася ў Адмаддзел АВК.

Адмаддзел знаходзіцца ад сакратарыяту АВК на адлегласьці ня менш 1 кілёмэтру, а таму хадайнічаньне на самай законнай падставе па згаджэньні з аддзелам працы атрымала чарговы дэкрэтаваны водпуск і толькі пасьля гэтага пайшло да юрысконсульта. У юрысконсульта ўся гэта куча папер не магла, вядома, проста ляжаць і праз некалькі дзён была накіравана да пракурора.

У пракурора хадайнічаньням па штату не пакладзена доўга чакаць і таму яно хутка перайшло на стол памочніка пракурора. Памочнік пракурора вядома не пракурор, але усё-ж затрымліваць паперкі больш пакладзенага тэрміну ня мае права і таму, як толькі прайшлі ўсе адзнакі зьдзіўленьня, і неўразуменьня, памочнік пракурора сказаў: „Хай Менск дазваляе законнасьць такога хадайнічаньня“.

Па шчасьліваму сьцячэньню акалічнасьцяй хадайнічаньне аб зайцох пайшло ня ў Менск, а назад да пракурора па знаёмай дарозе і да канца студзеня зьвярнулася, але не ў таварыства паляўнічых, а ў АВК, які і пастанавіў: „никакого постановления не выносить“.

„Белкохотсоюз“ знаходзіцца далей чым Акрза і, прымаючы пад увагу сьнежныя заносы і моцныя марозы, вестак аб месцы знаходжаньня хадайнічаньня ня маецца. Мусіць пацярпела аварыю ў дарозе.

Зацікаўлены.

АФІЦЫЙНЫ АДДЗЕЛ

Зацьверджана пастановаю Праўленьня „Белкахотсаюза“ (пратакол ад 14 сакавіка за № 6).

Палажэньне

аб сельскіх ячэйках пляўнічай каапэрацыі.

1. У мэтах большага і лепшага арганізацыйнага абслугоўваньня членаў саюзу паляўнічай каапэрацыі і палепшаньня справы барацьбы з браканьерствамі драпежнікамі ў сельсаветах якіх налічваецца членаў саюзу ня менш 5-ці чалавек ствараюцца сельскія ячэйкі паляўнічай каапэрацыі.

2. Задачамі ячэек зьяўляецца: а) распаўсюджваньне сярод членаў паляўнічай каапэрацыі і насельніцтва мерапрыемстваў паляўнічай каапэрацыі і ворганаў улады, якія датычацца паляўнічай гаспадаркі, б) ажыцьцяўленьне розных мерапрыемстваў па разьвіцьцю і вывучэньню паляўнічай гаспадаркі, в) ажыцьцяўленьне нагляду за захаваньнем усімі членамі саюзу правіл паляваньня і барацьбы з браканьерствам, барацьбы з драпежнікамі і разбурэньнем птушыных гнёзд, а таксама па вядзеньню зьнішчэньня шалёных і бадзячых сабак і кошак, г) садзейнічаньне і арганізацыя культурна-асьветнай працы сярод членаў саюзу шляхам садзейнічаньня распаўсюджваньня часопісі, паляўнічай літаратуры, арганізацыі культурна-асьветных гурткоў, арганізацыі паляўнічых куткоў пры хатах-чытальнях, арганізацыі гутарак аб паляўнічай гаспадарцы і па іншых мерапрыемствах паляўнічай каапэрацыі і ўлады для членаў саюзу і сярод насельніцтва, д) садзейнічае і арганізоўвае разьвіцьцё стралковай працы сярод сваіх членаў, е) садзейнічае штогодняй перарэгістрацыі і найбольш пасьпяховаму правядзеньню пушных загатовак, ж) дае заключэньне на асоб, жадаючых уступіць у члены саюзу, з) выконвае ўсе мерапрыемствы па даручэньнях і прапановах бюро раённых каляктываў.

3. Выканаўчым органам ячэйкі зьяўляецца бюро, якое выбіраецца на адзін год на агульным сходзе ячэйкі ў колькасьці трох членаў і аднаго кандыдата. Бюро ячэйкі выбірае з свайго складу старшыню і сакратара. Склад бюро ячэйкі зацьвярджаецца бюро адпаведнага райкаляктыву. Ячэйкі з лікам членаў менш 10-ці чалавек абіраюць замест бюро старшыню ячэйкі.

4. У выпадках, калі паасобныя члены бюро ячэйкі не апраўдалі давер'я выбіраццеляў, агульны сход ячэйкі можа іх датэрмінова пераабраць. Датэрміновы перавыбар усяго складу бюро ячэйкі можа вытварацца па запатрабаваньнях ня менш паловы агульнага ліку членаў ячэйкі і абавязкова з санкцыі акруговага праўленьня.

5. Агульныя сходы ячэйкі склікаюцца ня менш аднаго разу ў два месяцы. Сходы адчыняюцца старшынёю і для вядзеньня сходу выбіраецца прэзыдыум. Пратаколы агульных сходаў падпісваюцца старшынёю і сакратаром сходу. У пратаколах паказваецца паіменны сьпіс асоб, якія прысутнічалі на сходзе. Пратаколы агульных сходаў, а таксама і пратаколы бюро ячэйкі падлягаюць зацьверджаньню бюро каляктыву.

6. Бюро ячэйкі альбо старшыня ячэйкі робіць справаздачу на агульным сходзе членаў ячэйкі ня менш. як два разы ў год. Дасылае свае пісьмовыя справаздачы бюро каляктыву ў тыя-ж тэрміны.

7. Агульны сход ячэйкі, а таксама і бюро ячэйкі мае права ў неабходных выпадках за парушэньне правіл паляваньня, за нявыконваньне мерапрыемстваў паляўнічай каапэрацыі, нерадзівасьць у барацьбе з браканьерствам, няпрыйманьне ўдзелу бяз уважлівых прычын у аблавах на драпежнікаў налагаць дысцыплінарнае спагнаньне да пазбаўленьня права паляваньня на тэрмін ня больш 3-х месяцаў з наступным зацьвярджэньнем гэтых пастаноў бюро раённага каляктыву.

8. Агульныя сходы склікаюцца бюро альбо старшынёю ячэйкі, а ў неабходных выпадках па запатрэбаваньнях і самых членаў ячэйкі, пры чым лік іх павінен быць ня менш, як адна трэцяя частка агульнага ліку членаў ячэйкі.

9. Ліквідацыя ячэек можа быць зроблена па пастанове агульнага сходу з наступным абавязковым зацьвярджэньнем акруговым праўленьнем, альбо па ініцыятыве і пастанове акруговага праўленьня.

Старшыня праўленьня *Данькоў.*

Сакратар *Багданаў.*

Выпіска

з пратаколу № 7 пасяджэньня праўленьня „Белкохотсаюза“ 26 сакавіка 1929 года.

СЛУХАЛІ:	ПАСТАНАВІЛІ:
4. Аб дадатках да палажэньня аб паявых і гадавых узносах паляўнічай каапэрацыі.	4. 1) Членаў калгасаў і камун прыраўняць да 3-й катэгорыі. 2) Чыгуначную варту прыраўнаць да міліцыі. 3) Саматужнікаў, аб'яднаных ў арцелі, прыраўнаць да саматужнікаў-адзіночак. 4) Сялян, якія плацяць сельгаспадатак да 10 руб., аднесьці да 3-й катэгорыі. 5) Партызанаў Чырвонае Арміі, якія маюць на гэта дакумэнты, аднесьці да 2-й катэгорыі. 6) Кваліфікаваных рабочых, якія зьяўляюцца сэзоннымі беспрацоўнымі, адносіць да катэгорыі, на падставе заробку ў час працы.
5. Аб модусу прадстаўніцтва на акруговыя сходы і на Ўсебеларускі зьезд.	5. 1) Раіць акруговым таварыствам модус прадстаўніцтва на акруговыя сходы ўстанавіць 1 дэлегат ад 75 членаў. 2) Устанавіць модус прадстаўніцтва на Усебеларускі зьезд 1 дэлегат ад 400 членаў. 3) Устанавіць, што ў выбарах маюць права ўдзельнічаць толькі члены, якія заплацілі ўзносы на права паляваньня на 1929 год.

Старшыня Праўленьня *Данькоў.*

Сакратар *Багданаў.*

НОВЫЕ КНИГИ.

А. Р. Штамм. Руководство к организации и ведению охотничьего хозяйства. Изд. журнала „Охота и Природа“.

Появление чисто практических руководств по организации и ведению охотничьего хозяйства и при этом применительно к нашим условиям—в высшей степени ценно, и с этой точки зрения работу А. Р. Штамма необходимо всячески приветствовать.

В предисловии автор справедливо указывает на то „что потребность в переходе к новым формам хозяйничания“ в области охоты „давно назрела“, что „об этом пишут, об этом кричат с мест“. Не надеясь на то, что „у нас скоро удастся всех охотников превратить в охотников-хозяев, желающих заняться своим хозяйством, начинающих и выполняющих задания его,—автор надеется на „более организованные центры союза охотников, в окрестностях которых могут быть созданы отдельные охотничьи хозяйства; на опытные сельско-хозяйственные и лесные участки и учебные заведения с исследовательскими задачами и некоторые отдельные группы сознательных охотников, об'единяющихся для ведения охотничьего хозяйства в охотничью ячейку“. При этом сообщается план мероприятий по организации и ведению охотничьего хозяйства.

Вся книга составлена из многих хороших глав (более 20), в некоторых случаях написанных весьма сжато, почти схематично.

В конце книги приложен план поквартального ведения работы в охотничьем хозяйстве, образец ведения книги по охотничьему хозяйству, книги наличия дичи, книги отстрела хищников, расхода дичи. Имеется также очень полезная таблица условных знаков для охотничьих карт и для обозначения на них видов зверей и птиц.

Из недостатков работы следует отметить значительную схематичность некоторых наиболее ответственных глав, как, например, главы о дичеразведении и звероводстве, обнимающие 1½ страницы (55 строчек), вследствие чего, сообщенные здесь сведения не имеют необходимых практических указаний. Ведь важно сказать не только о том, что делать, но необходимо указать еще, как это сделать. В этом отношении страдают и другие главы, к примеру глава о борьбе с хищниками (стр. 62-63), где упоминается об охоте на них при помощи филина, но достаточного указания, как именно организовать эту охоту нет, а ведь этот вид охоты у нас неизвестен огромному большинству охотников, ибо практикуется преимущественно в Западной Европе и в Прибалтике в частновладельческих охотничьих хозяйствах.

Некоторое недоумение вызывают отдельные указания автора относительно порядка производства работ в охотничьем хозяйстве. Так, например, в апреле рекомендуется „отстрел хищных птиц у гнезда“. В это время („применительно к условиям средней полосы России“. стр. 83) у гнезда хищных птиц, кроме, разве, неясыти и ворона (которых к категории собственно хищных нельзя относить) не убьешь. Главнейший разбойник—ястреб-тетеревятник в апреле только начинает токовать, а к гнезду среди голого леса не подпустит. Вернее надо было-бы сказать „не об отстреле у гнезда“, а об учете и продолжении разыскивания (что можно делать в течение всей зимы) прошлогодних гнезд, часто занимаемых хищниками и пока лес не облиствен—хорошо заметных. Отстрел же, несомненно, должен быть перенесен на май и июнь—когда имеются кладки и птенцы. Опыт нескольких орнитологических экспедиций убедил меня, что лучшим временем для отстрела тетеревятников и других хищников—является время с конца мая (время вылупления из яиц молодняка) и до половины июля (время вылета из гнезд молодых). Пока же птица сидит на яйцах—гнездо мало чем выдает себя, но с появлением птенцов в них—деятельность стариков удваивается, благодаря чему, разумеется, легче их проследить и подкараулить у гнезда (где все-таки при подкарауливании необходима маскировка охотника), а, кроме того, далеко выбрызгиваемый птенцами белый помет выбеливает окрестные кустарники и траву под деревом с гнездом так, что его легко заметить даже и зеваке.

То же самое надо сказать и об *августовской программе*, где также рекомендуется „отстрел молодых хищных птиц у гнезд“.—Увы, в августе уже молодых птенцов у гнезд, как правило, не бывает (кроме, разве беркута и др. крупных орлов), они уже покидают к этому времени гнезда и пробуют вести самостоятельный образ жизни, а если иногда и подкармливаются стариками, то, во всяком случае, не на гнезде, а где-либо в стороне от гнезда. Истребление на гнездах стариков и молодых—успешнее всего производить, повторяю, с конца мая и до половины июля, после чего у гнезда уже обычно их не найти, что, между тем, у автора совсем выпало из программы работ в эти месяцы.

Если же игнорировать эти незначительные недочеты автора, а также указанную иногда нежелательную схематичность изложения, доходящую до краткого конспекта, понижающую практическую ценность руководства (что впрочем могло произойти и не по вине автора, а издательства, слишком поскупившегося на необходимый размер книги), надо признать, что книга А. Р. Штамма, как по полноте задуманного плана, так и по характеру своей темы является, безусловно, ценным вкладом в нашу, все еще бедную, научную и практическую охотничью литературу и ее следует рекомендовать, как можно шире внедрить среди охотничьих об'единений, лесничих, студентов лесных факультетов и всех лиц, интересующихся вопросами охотничьего хозяйства.

А. В. Федюшин.

Проф. д-р Г. Мюллер „Здоровая собака“. Перевод с немецкого, под редакцией и с добавлениями **проф. А. Н. Макаревского**. Изд. Белорусского Государственного Ветеринарного Института. Книга 9, Витебск, 1929 год, стр. 219, рис. 108. Ц. 2 р. 25 коп.

Книга эта является ценным вкладом в нашу кинологическую литературу, так как исчерпывает все сведения, необходимые любителю собаки. Особенно интересен в ней первый отдел, знакомящий с историей собаки на основании остатков ее скелета, найденных в разное время по всей Европе, изображений на различных древних памятниках и сохранившихся исторических документах. Из этих документов видны отношения к собаке различных древних народов (ассириян, египтян, греков, римлян и друг.) и обязанности, какие она у них несла. Видно, например, что греки и римляне употребляли собаку в качестве защитника на фронте, где, закованная в латы, она сражалась наравне с воинами и что за кражу охотничьей собаки и в древние времена виновные несли тяжкую ответственность.

Отдел этот иллюстрирован интересными фотографиями, снятыми с древних памятников и барельефов. Отдел анатомии в сжатой, но вполне ясной и всем доступной форме знакомит с строением собаки; он добавлен главой, написанной проф. Макаревским „топография внутренних органов собаки“ и снабжен очень хорошо исполненными рисунками скелета и внутренних органов.

Очень подробно разработаны отделы разведения, содержания и кормления собаки. В последнем описаны интересные опыты кормления одной какой-либо составной частью кормовых веществ и результаты этих опытов, а также даны советы наиболее рационального кормления. В отделе о породах собаки вначале разделены на группы по их легко распознаваемым признакам, а затем по их использованию и даны стандарты почти всех существующих в настоящее время пород.

Стандарты эти самое слабое место книги,—многие из них устарели и не соответствуют принятым для руководства на выставках, кроме того переводчик, видимо, не знаком с нашей кинологической терминологией. Странно звучит „хвост“ в стандартах сеттера и пойнтера, вместо „пера“ и „прута“; не употребляется у нас выражение „опахало“ при изображении „пера“, а есть подвес; нет шерсти „кровавого“ цвета у ирландца; „изгиб впереди глаз“ известен всем охотникам под названием „перелома“ и много еще подобных погрешностей в терминологии. Вообще стандарты не ясны, как-то расплывчаты и не дают ясного понятия об описанной собаке. Ошибочно названы части тела и на прилагаемом рисунке: „соколком“ называется не грудной хрящ, а выдающаяся часть затылочного гребня,—„востряком“ он не называется ни у одной породы; почки у борзой называются „мочами“, а „колодкой“ у всех пород называется все туловище без ног и головы и т. д.

Заканчивается книга двумя очень интересными приложениями профессора Макаревского: в первом он знакомит с очень интересным вопросом о метизации собаки с лисицей, и во втором (перевод статьи проф. С. А. Грюнера) с собаками севера, Азии и Америки и ездой на них.

М. Алексеев.

ПЕРАПІСКА З ЧЫТАЧОМ

Дайняку. Вясеньняе паляваньне ў БССР забаронена (глядзі часопіс „Паляўнічы Беларусі" № 2). Ствалы для дубальтоўкі не прадаюцца.

Данчэнку. Лягавы шчанюк 3-х месяцаў каштуе 15-25 рублёў, гадавалы ня менш 50 руб.

Бальшову. З пытаньнем аб адчыненьні заказьніку належыць зьвяртацца перш-на-перш у РВК, затым у акруговы зямельны аддзел, а потым у „Белкохотсоюз".

Бяляўскаму І. Л. Паляваць ні па бацькаўскаму білету, ні па свайму ўласнаму вы ня маеце права да 18-гадовага узросту.

Якацкаму. 1) Кнігу „Как увеличить доход от сельского труда" мы выслаць ня можам, бо ў выдавецтве „Паляўнічы Беларусі" яе няма. Гэту кнігу вы можаце або выпісаць з „Госиздата РСФСР Москва", або купіць у яго магазыне ў Менску. 2) У недалёкім будучым партыя трусоў парод „Шэншыловыя" і „Фландр" і інш. будзе ўвезена з-за мяжы ў СССР, з якой частка будзе вылучана і для БССР. Каб атрымаць прыплод з гэтых трусоў або з саміх вытворцаў, трэба падаць заяву ў „Белкохотсоюз" ці ў Наркамгандль.

Сацукевічу М. В. 1) Хадзіць з стрэльбай у забаронены час паляваньня па за дарогамі грамадзкага карыстаньня прызнаецца паляваньнем, згодна правілаў аб паляваньні на тэрыторыі БССР і караецца па 125 арт. Крым. Кодэксу. 2) Калі сабака лашчыцца да чужых людзей трэба папрасіць таго, да каго яна лашчыцца, адлупцаваць яе, а гаспадару пасьля гэтага прылашчыць. 3) У Музэй Беларускае акадэміі наук прымаюць птушкі і скуркі ўсіх зьвяроў і птушак. Можна здаваць як цэльныя змясам, так і зьнятыя і засоленыя скуркі. Па гэтаму пытаньню сьпішэцеся з праф. А. В. Фядзюшыным, па адрасу: г. Менск, Паляўнічы Музэй БАН. 4) Згодна правілаў аб паляваньні на тэрыторыі БССР, зьмешчаных у бюлетэні СНК № 17-42 за 1927 год, паляўнічы мае права забіваць усіх бадзячых сабак, якія знаходзяцца па-за сядзібамі і дарогамі грамадзкага карыстаньня без нашыйнікаў і гаспадароў.

Паляўнічыя-ж сабакі павінны быць у такім выпадку злоўлены і дасталеўны ў бліжэйшую паляўнічую арганізацыю. 5) Рэвальвэр можна купіць у спартыўным пралетарскім таварыстве „Динамо". Кошт розны. 6) Совы ўсіх парод, за выключэньнем савы вушастай, можна біць як драпежнікаў паляўнічай гаспадаркі. Асноўныя правілы паляваньня зьмешчаны ў білеце. 7) Вясною паляваць на гусей ніводзін паляўнічы ня мае права. Увосень, калі яны пралятаюць на поўдзень для зімоўкі, паляваць на іх можна. 8) Часопіс „ПБ" выходзіць штомесяц у канцы кожнага месяца.

Отовсюду и обо всем.

* В нынешнем году в Башреспублике, Самарской губ. и ральской области замечено сильное заболевание лисиц. При этом заболевании волос по всему телу ломается, как бы сечется, мездра утолщается, само животное тощает.

* В Брянской губ. бешеная волчица покусала 5 человек и 12 лошадей. Плохо, что из этой местности ушел выводок волков.

* В западных округах Сибири появилась в большом количестве водяная крыса, приносящая большой вред созревающим хлебам, а в зимнее время сену. Принимаются меры к ее уничтожению.

* Среди охотников на водяную крысу в Рязанской губ. появились гриппоподобные заболевания с высокой температурой и резким упадком сил, иногда со смертельным исходом. Заболевают, главным образом, имеющие дело с трупами и снимающие шкурки. При с'емке надо быть очень осмотрительным, не производить ее руками, имеющими поранение и избегать укусов животных. Шкурки следует сушить вне жилых помещений.

* По примеру Белоруссии, Украины и Урала, Правление Всекохотсоюза возбудило перед Наркомземом ходатайство о повсеместном воспрещении весенней охоты. До сих пор охота воспрещена в Московской губ., в Сибкрае за исключением двух округов, где разрешена охота на водоплавающую дичь, так как гусь приносит там и в Татреспублике вред посевам.

* В Татреспублике уничтожено в текущем охотничьем году 367 волков и 471 волченков.

* В Муроме, Владимирской губ., ветврачем Троицким произведены интересные опыты излечения чумного паралича впрыскиванием под кожу парного некипяченого молока. После пяти впрыскиваний по 10 куб. см. каждый раз, больное животное абсолютно поправлялось.

* В августе прошлого года под Москвой родился ненормальный англо-русский гончий щенок. На голове у него рог, образуемый носовым хрящем и оканчивающийся отверстием, напоминающим хобот обезьян-носачей. Дышать этим носом щенок не мог, а дышал очень большим ртом. Вместо двух глаз у него был один под хоботом. Уши были правильные, но без отверстия. Жил щенок сутки, не сосал, но есть мог, так как глотал правильно. Родители его и остальные десять щенков помета совершенно нормальные.

* В Баварии близ Нюрнберга под мотоцикл, на шоссе, проходящем через лес, попал дикий козел; как козел, так и ехавший на мотоцикле—убиты.

Паляўнічыя паведамляюць.

* *Пасьля правядзеньня цьвёрдых правілаў паляваньня* і частковага зьнішчэньня браканьерства ў Барысаўскім раёне павялічылася колькасьць дзічы і нават зьявіліся такія зьверы, якія раней адсутнічалі, як напрыклад: рысі, дзікі, дзікія козы, куніцы і інш.

* *Скуркі здае не ў сваю* арганізацыю паляўнічы Філіповіч Р. М. з вёскі Жэрдная Брагінскага раёну, а *за порахам* і іншымі справамі *ідзе* ў калектыў паляўнічых.

* *Ня лічыцца з законам і палюе* на зайцоў замест лісіцы паляўнічы Жураўскі Б. А. з вёскі Новая Макрыца, так ён 5-III забіў зайца. Трэба пазбавіць зайцоў ад такога драпежніка.

* *Просяць забараніць страляніну* па шчупаках ў паводкі з Магілеўшчыны, бо пад ёй часта захоўваецца браканьерства, а таксама парушаецца пакой сідзячай на яйках птушкі. Трэба зьвярнуць увагу на гэту страляніну каму належыць.

* *Шмат ваўкоў* ў Чэрвенскім раёне, а паляўнічыя ніяк ня могуць арганізаваць аблаву на іх, бо няма ні прылад (флажкі і іншыя), ні спэцыялістага для гэтай справы. Кепска будзе сялянам вясной ад ваўкоў. Трэба падцягнуцца Чэрвенскаму калектыву і ўзяцца, як сьлед за гэту справу.

* *Палюе бяз білета* інструктар Гомельскага акрвыканкома т. Данчэнка, лічачы, што ён вельмі „адказны" працаўнік і таму можа не выбіраць білета. Трэба паклапаціцца, каб і ён выконваў пастановы ўлады.

* *Адчыніць заказьнік* уносіць прапанову паляўнічы т. Бабруйніцкі ў дачы „Лаганцы", Дубровенскага раёну Аршанскай акругі, дзе вельмі цікавае, па яго думцы, месца для гэтае мэты. Трэба зацікавіцца гэтай прапановай.

* *Пакрывае браканьераў* дрысенскі старшыня райкалектыву паляўнічых начальнік міліцыі т. Другавін, замест таго, каб вылаўліваць іх. Так, пад яго забясьпекай палююць заўсёдашнія аматары-браканьеры абаронца Рейшах-Рыт і яго таварыш вайсковы вэтфэльшар. Акруговае праўленьне, зьвярні ўвагу.

* *Не даюць працаваць* паляўнічыя працаўнікам Менскага акруговага таварыства паляўнічых, зьбіраючыся штодзень туды для сваіх разгавораў і прыводзячы сабак. Таварышы паляўнічыя, трэба даражыць чужым часам.

* *1-га сакавіка 1929 году* адбылася пры полацкім акруговым таварыстве конкурсная камісія па зьнішчэньні драпежнікаў. На конкурс было падана 18 пакетаў. Выданы прэміі грамадзянам: Жыхарову, Лаўрову, Буевічу. Апошнім удзельнікам выдадзены ганаровыя дыплёмы.

НА СПРАВАЗДАЧНА-ПЕРАВЫБАРЧЫХ СХОДАХ АБГАВОРЫМ ПЫТАНЬНЕ ЗБОРУ СРОДКАЎ НА САМАЛЁТ „ПАЛЯЎНІЧЫ БЕЛАРУСІ“

На сёньнешні дзень на самалёт сабрана 11607 руб. 15 кап.

Гэта лічба павінна быць павялічана ў паўтары разы. Пры актыўным удзеле ўсіх паляўнічых у зборы сродкаў на самалёт мы зможам хутка скончыць яго пабудову.

Паступіла за апошні месяц на пабудову самалёта ад наступных акруг і раёнаў:

Ад Гомельскага акруговага т-ва 4 каты на суму	4 р. 80 к.
і 130 зайцаў-русакоў на суму	97 р. 12 к.
Ад Чачэрскага райбюро 38 зайцаў-русакоў на суму	26 р. 63 к.
Ад Брагінскага райбюро	45 р. 55 к.
Вузьдзенскае	103 р. — к.
Чырвонапольскае	46 р. 55 к.
Хойнікскае	39 р. 30 к.
Капыльскае	33 р. 70 к.
Чэрыкаўскае	7 р. 84 к.
Брагінскае	9 р. 75 к.
Веткаўскае	4 р. 50 к.
Прапойскае	3 р. — к.
Быхаўскае	8 р. — к.
Кармянскае	8 р. — к.
Клімавіцкае	69 р. 59 к.
Касьцюковіцкае	54 р. — к.

Індывідуальныя паступленьні

(сюды уваходзяць пералічаныя паступленьні ад раёну).

Шаціло В., Давыдзенка А.. Судзілоўскі Н., Падрашотнікаў Г., Глухаў П., Зайцаў М., Маскалеў С., Марчэнка Н., Лапіцкі П., Зубкоў А., Данчэнка Л., Бараненка У., Дземідзенка Т., Смальцар М., Чарняк І., Драбышэўскі Т., Ганчар Л., Романюк В., Раманюн П., Русак А. Мікойло І., Камандырчык К., Вострանкоў В., Купчык А., Хвіска Н., Сафронаў К., Сыдараў, Казлоў Я., Казіноўскі С., Загорскі В., Мірэнкоў С., Цярэшка М., Гродзкі Н., Лустэнкаў Т., Хомчэнка Л., Чэхуноў Е., Папуша Т., Кузьменкоў Ф., Галубцоў Я., Калістратаў Я., Земашаяў А., Брэзгуноў Р., Макарэнка Е., Ясенка Л., Садкоў С., Кабышоў Л., Дзесяцкі А., Пыпчэнка В., Манашэнка Л., Сешаня А., Жэўноў А., Лістратэнка Т., Стрэльцоў А., Чыж П., Курносенка А., Войтэнкаў І., Рэшэтне Г., Гарбачоў І., Волкаў С., Карпушкін С., Сандлер Г., Шылоў Т., Мослаўцоў Д., Федасенка А., Іваноў Н., Міхеенка Г., Паўлаў В., Драчоў І., Семкін І.

УНОСЯЦЬ І ВЫКЛІКАЮЦЬ:

По выкліку т. ШМІДТА ўношу 5 руб. на самалёт „Паляўнічы Беларусі“ і выклікаю наступных т.т. Праф. Прылежаева, Пэрцава (БДУ), Медыша і Афанасьева (Горкі, С.-Г. А.)
Праф. А. В. ФЯДЗЮШЫН.

Па выкліку т. ШМІДТА ўношу 5 руб. і выклікаю: Крыстафовіча Б. М., Лебедева Н. А. (Віцебск), Ясюнінскага Б. В., Пупышэва П. Ф., Вострακова Б. Д. (Масква), Змудзінскага Г. Е., Лермана Р. А. (Менск).
М. АЛЕКСЕЯЎ.

Па выкліку т. ШМІДТА ўношу 1 руб. і выклікаю Матусэвіча і Злотнікава (Дзяржбанк).
АЛЯКСАНДРОВІЧ.

Адказны рэдактар: **М. Ф. Шмідт.** *Рэдкалегія:* **У. С. Данькоў, Г. Я. Хлеўнікаў.**

313

Цана 30 кап.

КАЛІ ТЫ СЬВЯДОМЫ ПАЛЯЎНІЧЫ— ВЫПІСВАЙ І ЧЫТАЙ СВОЙ ЧАСОПІС!

„ПАЛЯЎНІЧЫ БЕЛАРУСІ“

У ГЭТЫМ ГОДЗЕ ВЫХОДЗІЦЬ ШТОМЕСЯЦ І ДАЕ СВАІМ ГАДАВЫМ ПАДПІШЧЫКАМ У ЯКАСЬЦІ ДАРМОВАГА ДАДАТКУ КНІЖКУ ПА САБАКАГАДОЎЛІ І ПАЛЯЎНІЧЫ ТАБЕЛЬ-КАЛЯНДАР (адрыўны штомесячны) на 1929 год

КАБ АТРЫМАЦЬ ДАРМОВА КНІГУ ПА САБАКАГАДОЎЛІ,

пасьпяшайцеся сваячасна ў пачатку мая месяца прадоўжыць падпіску да канца году.

■■■

УМОВЫ ПАДПІСКІ:

з 1 мая да канца году

1 руб. 30 кап.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў рэдакцыі „П. Б.“ (Менск, Савецкая, 71), Бюро райкалектываў, акруговымі праўленьнямі і паштова-тэлеграфнымі канторамі.

Умовы падпіскі: на год—2 руб., на паўгода—1 руб. 20 кап., на 3 м-цы—70 кап.

ВЫДАВЕЦТВА „Паляўнічы Беларусі“

МАЮЦЦА ДЛЯ ПРОДАЖУ:

Проф. **А. В. Федюшын.** Динамика и географическое распространение охотничьей фауны БССР . 1929 . 1 р. 50 к.

І. Квяткоўскі і В. Федасееў. Як здымаць шкуркі з пушных зьвераў. Перапрацавалі і прыстасавалі да беларускіх умоў Данькоў і Шмідт . . . — 25 к.

„Паляўнічы насьценны табель-каляндар на 1929 г.“ (штомесячны адрыўны) — 10 к.

Камплекты часопісу „Паляўнічы Беларусі“ за 1927 і 1928 г. . . . 3 р. —

Пералічаная літаратура высылаецца па атрыманьні грошай ці наложаным плацяжом

ПЕРАСЫЛКА ЗА КОШТ ВЫДАВЕЦТВА

АДРАС: г. Менск, Савецкая, 71, В-ва „Паляўнічы Беларусі“.

УЧЫНЯЕЦЦА ЗАПІС ПАЛЯЎНІЧЫХ У СТРАЛКОВЫЯ СЭКЦЫІ І ГУРТКІ Ў МЕНСКУ.

Менскім праўленьнем т-ва паляўнічых—Савецкая вул., № 71 (у двары) і ў акрузе ў наступных старшынь раённых бюро — Барысаў, Бярэзіна, Пухавічы, Чэрвень, Лагойск, Койданаў і Узда.

У тых раёнах, якія тут не паказаны, запіс пачнецца ў скорым часе.

Просьба да таварышоў паляўнічых—запісвацца.

ВЫСТАВКУ СОБАК

ВСЕХ ПОРОД

УСТРАИВАЕТ Витебское окружное кооперативно-промысловое товарищество охотников 12 МАЯ 1929 г. в гор. ВИТЕБСКЕ.

Судьями приглашены: **М. И. Алексеев** (г. Минск) и **Б. В. Ясюнинский** (г. Москва).

ЛУЧШИМ СОБАКАМ будут выданы денежные награды и почетные ценные призы.

ЗАПИСЬ ПРИНИМАЕТСЯ

г. Витебск, товарищество охотников, Замковая ул., дом № 3.

Друкарня „БДВ“. Зак № 2180. У ліку 10.000 экз. Галоўлітбел № 1254.